

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO
GMINY KLESZCZÓW
NA LATA 2008 – 2015

Spis treści

		Spis treści	
I.		Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego	4
II.		Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem Planu	7
	1.	Ogólne informacje o gminie	7
		a. Położenie i powierzchnia	7
		b. Powiązania komunikacyjne	10
		c. Historia	11
		d. Środowisko przyrodnicze	11
		e. Zagospodarowanie przestrzenne	15
		f. Turystyka	15
		g. Infrastruktura techniczna	16
		h. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego	24
		i. Identyfikacja problemów	27
	2.	Gospodarka	28
		a. Gospodarka i rolnictwo	28
		b. Identyfikacja problemów	39
	3.	Sfera społeczna	39
		a. Ludność	39
		b. Szkolnictwo	44
		c. Sport	46
		d. Kultura	47
		e. Rynek pracy	48
		f. Pozostała infrastruktura	49
		g. Poziom zamożności społeczeństwa	53
		h. Mieszkalnictwo	53
		i. Nagrody	55
		j. Współpraca z samorządami zagranicznymi	56

		k. Identyfikacja problemów	56
III.		Cele ogólne i szczegółowe rozwoju Gminy Kleszczów	57
IV.		Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze	62
	1.	Fundamenty procesu przemian aktywizacyjnych na obszarach wiejskich	62
	2.	Analiza SWOT	62
V.		Realizacja zadań	68
	1.	Planowane zadania inwestycyjne w latach 2008 - 2013	68
	2.	Planowane zadania inwestycyjne po roku 2013	73
VI.		Powiązanie zadań realizowanych w ramach Planu Rozwoju Lokalnego z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu, województwa	74
	1.	Powiązanie z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007 - 2013	74
	2.	Powiązanie z Narodową Strategią Spójności	75
	3.	Powiązanie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego	76
	4.	Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego	76
VII.		Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego	77
VIII.		Plan finansowy	81
IX.		System wdrażania	89
X.		Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	90
	1.	Monitorowanie wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego	90
	2.	Narzędzia służące zbieraniu informacji zaproponowane w czasie opracowania Planu Rozwoju Lokalnego	92
	3.	Ocena i komunikacja społeczna	92

I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

Plan Rozwoju Lokalnego to dokument, który przedstawia zintegrowane i kompleksowe działania będące realizacją strategii społeczno-gospodarczej Gminy Kleszczów na lata 2008 – 2015. Strategia ta jest definiowana jako **stan gotowości gminy do kreowania społecznych programów rozwoju i przyjmowania programów strukturalnych Unii Europejskiej**. Plan Rozwoju Lokalnego określa nie tylko ogólne cele (jak ma to miejsce przy tworzeniu strategii), lecz konkretne zadania, terminy ich realizacji oraz sposoby finansowania. Poszerza to możliwości inwestycyjne, umożliwia koncentrację inwestycji, a tym samym zwiększa szybkość ich realizacji, jednocześnie zmniejszając koszty.

Czas realizacji zadań, o których mowa w Planie Rozwoju Lokalnego zawiera się w latach 2008 – 2015. Rezultaty i oddziaływania niektórych zadań, szczególnie tych rozpoczętych w latach 2010 - 2013 obejmą także następny okres programowania.

Dokument jest spójny z następującymi rozporządzeniami:

- o Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 roku ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności,
- o Rozporządzeniem (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- o jak również - pod względem celów i priorytetów - z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007 - 2013, a także z Narodową Strategią Spójności, horyzontalnymi Programami Operacyjnymi oraz Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego.

Plan Rozwoju Lokalnego:

- o przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy Kleszczów,
- o diagnozuje najważniejsze problemy/bariery oraz szanse rozwoju gminy,
- o formułuje cele,
- o zawiera opis, szacunkowy koszt oraz przewidywany termin podjęcia działań zmierzających do osiągnięcia rozwoju społecznego i gospodarczego.

W Planie oszacowane zostały także spodziewane efekty planowanych interwencji i ich wpływ na przebieg procesów rozwojowych; wskazano kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych oraz środków własnych gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Kleszczów na lata 2008 - 2015 będzie służył jako punkt odniesienia dla działań o charakterze rozwojowym, podejmowanych wyłącznie z zasobów środków własnych, jak również pozwoli określić wysokość interwencji z funduszy unijnych.

Metodologia opracowania Planu opiera się na zasadzie zrównoważonego rozwoju, jednakże poszczególne fazy jej wdrożenia uzależniono w głównej mierze od uwarunkowań lokalnych. Na tych filarach (zrównoważony rozwój, uwarunkowania lokalne) opierają się bowiem wszystkie innowacyjne strategie zrównoważonego rozwoju w krajach UE. Tworząc taki rodzaj strategii należy przede wszystkim założyć, iż *„gospodarka nie może rozwijać się kosztem ludzi i przyrody, a także przyroda nie może być ważniejsza niż człowiek i gospodarka”*.

Państwa członkowskie UE uważają, iż to dwa elementy – **społeczeństwo i środowisko naturalne**, podniesione do rangi równorzędnej z dominującą dotychczas w strategiach rozwoju Unii Europejskiej - **gospodarką**, utworzyły triadę trzech dominant strategii rozwoju, która zyskała miano strategii zrównoważonej. Przyjęcie takiej metodologii gwarantuje, iż jest ona nie tylko przeniesieniem na grunt Gminy Kleszczów obowiązującej w UE wizji planowania, ale jest ona również z nią kompatybilna.

Strategie bądź plany rozwoju mogą przyjmować różne formy w zależności od problemów, które chce się rozwiązać. Generalnie, dotyczą one różnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego. Jest jednak cecha, która wyróżnia plany rozwoju lokalnego na tle innych strategii gospodarczych. Jest nią **lokalny punkt odniesienia** ograniczający się do określonej jednostki terytorialnego podziału kraju, będącej lokalnym, odrębnym systemem społecznym i gospodarczym. **W tym kontekście Plan Rozwoju Gminy Kleszczów ma być nie tylko narzędziem polityki samorządu lokalnego umożliwiającym wspieranie procesów rozwojowych, lecz również wyrazem aspiracji społeczności gminy i woli osiągnięcia wspólnych celów.**

W przypadku planowania rozwoju lokalnego, powinien być to proces przebiegający dwukierunkowo: odgórny system wspierania realizacji celów strategii poprzez wsparcie finansowe, doradcze i specjalistyczne, udzielane przez określone instytucje i struktury zewnętrzne, ale także oddolny proces wspierania realizacji celów przez społeczności lokalne. Zatem projektowany w planie zrównoważony rozwój lokalny Gminy Kleszczów będzie możliwy tylko wówczas, gdy wokół wytyczonych dla niego kierunków uda się skupić szeroko rozumianą społeczność lokalną oraz uzyskać przychylność i akceptację struktur i instytucji nadrzędnych.

W zaproponowanym Planie Rozwoju Lokalnego respektowane są zatem zarówno potrzeby rozwoju gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy, polepszania warunków ekonomicznych i szeroko rozumianej jakości życia mieszkańców, jak również respektowanie filozofii działania wynikającej

z koncepcji ekorozwoju. Praca nad budową Planu przebiegała zgodnie z podstawowymi zasadami planowania strategicznego, którego model w literaturze przedstawiany jest najczęściej w postaci cyklu: analiza - planowanie – wdrażanie - ocena, która w kolejnej fazie przyjmuje postać ewaluacji oraz korekty planów.

Zgodnie z tym modelem formułowanie Planu Rozwoju Lokalnego zostało poprzedzone identyfikacją problemów i oczekiwań. Przy pracach skorzystano z informacji o wszystkich aspektach funkcjonowania gminy, według danych dostępnych na okres opracowywania Planu Rozwoju Lokalnego.

II. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem Planu

1. Ogólne informacje o gminie

a) Położenie i powierzchnia

Gmina Kleszczów to gmina wiejska położona w centralnej części Polski, na terenie województwa łódzkiego, w obrębie powiatu bełchatowskiego. Siedzibą gminy jest Kleszczów.

W skład gminy wchodzi 10 następujących sołectw:

- o Antoniówka,
- o Czyżów,
- o Dębina,
- o Kamień,
- o Kleszczów,
- o Łękińsko,
- o Łuszczanowice,
- o Rogowiec,
- o Wolica,
- o Żłobnica.

Mapa. Mapa Polski z podziałem na województwa

Mapa. Województwo łódzkie z podziałem na powiaty

Gmina Kleszczów graniczy z następującymi gminami:

- o Kluki - powiat bełchatowski,
- o Bełchatów – powiat bełchatowski,
- o Szczerców – powiat bełchatowski,
- o Sulmierzyce – powiat pajęczański,
- o Lgota Wielka – powiat radomszczański,
- o Dobryczyce – powiat radomszczański,
- o Kamieńsk – powiat radomszczański.

Mapa. Powiat bełchatowski

Powierzchnia zajmowana przez gminę to 12 482 ha, z czego ponad 30% stanowi odkrywka BOT Kopalnia Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A. oraz BOT Elektrownia „Bełchatów” S.A. Gmina stanowi 12,88% powierzchni powiatu bełchatowskiego.

Mapa. Gmina Kleszczów, Wykonanie mapy: Reflex Studio, Jacek Wirażka

b) Powiązania komunikacyjne

Niezaprzeczalnym atutem Gminy Kleszczów jest jej strategiczne położenie — w centralnej Polsce, na południu regionu łódzkiego, między kilkoma międzynarodowymi portami lotniczymi.

Kleszczów zlokalizowany jest w odległości 75 km od Łodzi, 65 km od Częstochowy, 175 km od Krakowa i tyleż samo od Warszawy. Miejscowość ma dogodne połączenie komunikacyjne we wszystkich kierunkach:

- w odległości 20 km przebiega droga krajowa A1 / Katowice – Gdańsk,
- w odległości 25 km przebiega droga krajowa E8 / Warszawa – Wrocław.

W każdej miejscowości należącej do gminy znajdują się przystanki PKS. Wobec powyższego istnieje bezpośrednie połączenie z okolicznymi miejscowościami. Wyróżnić należy fakt istnienia bardzo dobrego połączenia z Bełchatowem, Radomskiem oraz z Łodzią. Ze wskazanych miast można w sposób bezproblemowy dojechać do każdej części kraju. Ponadto mieszkańcy mogą korzystać z 4

dotychczas kursów do Bełchatowa oraz z połączeń lokalnych między miejscowościami Gminy Kleszczów, które są obsługiwane przez Zakład Komunalny w Kleszczowie.

c) Historia

Zakrojone na szeroką skalę prace archeologiczne, prowadzone na obszarze zajmowanym przez kopalnię węgla brunatnego pozwoliły stwierdzić, że osady ludzkie istniały na kleszczowskiej ziemi już w okresie neolitu tj. 2,5-3 tys. lat przed narodzeniem Chrystusa. Ślady po chatach, pozostałości pieców do wypalania ceramiki, a także cmentarzyska odkryte w okolicach wsi Czyżów oraz Piaski wskazują, że miejscem chętnie wybieranym na osadnictwo sezonowe i półstałe była dolina największej w tym rejonie rzeki - Widawki. Wiek większości odkrytych tu osad datowany jest na okres kultury łużyckiej tj. ok. 600-400 lat p.n.e.

O niezwyklej przedsiębiorczości dawnych mieszkańców tych ziem świadczyć mogą odkryte w 2003 roku we wsi Kamień piece do wypalania kamienia wapiennego.

Po raz pierwszy nazwa Kleszczów pojawia się w księdze "Liber Beneficiorum" Jana Łaskiego z XV wieku. Wieś należała w tym czasie do dóbr diecezji gnieźnieńskiej, podobnie jak trzy inne wymienione w księdze miejscowości: Łuszczanowice, Kuców i Żłobnica. W XIX wieku Kleszczów wchodził w skład parafii Sulmierzyce. Teren gminy zamieszkiwały cztery nacje. Obok Polaków żyli tu Niemcy i Żydzi, a także spora grupa Czechów, którzy uciekli ze swojej ojczyzny z powodu prześladowań religijnych.

W 1960 roku odkryto, a w następnych latach udokumentowano na terenie gminy bogate złoża węgla brunatnego. Dopiero jednak w 1975 roku zapadła decyzja o ich przemysłowym wykorzystaniu. Powstanie Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów oraz Elektrowni Bełchatów stanowiło przełom w rozwoju Kleszczowa i okolicznych miejscowości. Ubogie rolnicze tereny stały się miejscem największej w Polsce koncentracji przemysłu wydobywczego i energetycznego. Od tego czasu samorząd Kleszczowa postawił na stworzenie warunków przyciągających kolejne inwestycje przemysłowe. W efekcie - choć Kleszczów ciągle pozostaje gminą wiejską - rozwiniętej infrastruktury technicznej mógłby mu pozazdrościć niejeden ośrodek miejski. To gmina, która dobrze przygotowała się do wyzwań stawianych przez XXI wiek.

d) Środowisko przyrodnicze

Budowa geologiczna

Wschodnia i południowa część gminy umiejscowiona jest w obrębie Wysoczyzny Bełchatowskiej, należącej do makroregionu Wzniesienia Południowomazowieckiego. Północna i zachodnia część gminy znajduje się w granicach Kotliny Szczercowej, należącej do Niziny Południowowielkopolskiej.

Południowo-wschodnia część gminy, z najwyższym wzniesieniem naturalnym o wysokości 243 m n.p.m., (najwyższym wzniesieniem jest zwałowisko usypane z utworów pokrywających pokłady węgla wysokości 348 m n.p.m.) położna jest ponad 210 m n.p.m. Teren nachylony jest w stronę północno-zachodnią. W najniższym punkcie poziom gruntu nie przekracza 180 m n.p.m. (dno wyrobiska kopalnianego położone jest niżej).

Podłoże utworów powierzchniowych stanowią utwory mezozoiczne, trzeciorzędowe i czwartorzędowe: piaski luźne, piaski słabogliniaste i piaski gliniaste. Obszar Łuszczanowic i Wolicy charakteryzuje się gliniastymi utworami.

Na terenie gminy znajdują się bogate trzeciorzędowe złoża węgla brunatnego. Kopalnia Węgla Brunatnego „Bełchatów” położona na terenie gminy wydobywa 57% węgla brunatnego pozyskiwanego w kraju. Pozostałe kopaliny to najczęściej:

- kruszywa mineralne (pospółka piaszczysto – żwirowa i krzemieniowa, tłucznie, kłińce i grysy granitowe, wapienne, kwarcytowe),
- piasek naturalny,
- łatwo topliwe piaski kwarcowe o wysokiej zawartości SiO₂,
- surowce ilaste o dużej różnorodności parametrów chemicznych, mineralogicznych i technologicznych,
- kreda jeziorna,
- torf i ziemia humusowa.

Są to utwory zalegające na pokładach węgla brunatnego. Pozyskiwany jest również gips syntetyczny, powstający jako produkt uboczny w procesie odsiarczania spalin z Elektrowni. Nie jest on naturalnym złożem, niemniej jednak stanowi surowiec ważny gospodarczo, charakteryzujący się dobrymi parametrami fizykochemicznymi.

Gleby

W obrębie Gminy Kleszczów występują głównie gleby brunatne, bielcowe i pseudobielcowe oraz niewielka ilość mad. Na podłożu gliniastym wytworzyły się najżyźniejsze gleby kompleksu żytniego – okolice Kleszczowa, Łuszczanowic oraz Wolicy. Gleby brunatne i bielcowe wykorzystywane są w większości jako grunty orne. Na żwirach i piaskach wodnolodowcowych wykształciły się głównie gleby pseudobielcowe – rdzawe, na których występują kompleksy leśne.

Gleby te są w znacznym stopniu zdegradowane – przesuszone w wyniku prowadzonych od lat prac na rzecz odwodnienia odkrywki KWB (prace te niekorzystnie odbiły się również na stanie gleb w gminach sąsiednich).

W wyniku prowadzonej działalności przemysłowej i związanego z nią dużego natężenia transportu, wzrasta zakwaszenie gleb – spowodowane zanieczyszczeniem SO₂ i NO_x. Obecnie ok. 46% gleb ma odczyn kwaśny i bardzo kwaśny.

Klasy bonitacyjne gleb w Gminie Kleszczów

Grunty orne	Klasy gleb					
	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI
w ha	24	162	417	329	673	317
w %	1	8	22	17	35	17

Największe zmiany gleb i powierzchni gruntów spowodowane są bezpośrednią działalnością Kopalni – wyrobisko zajmujące obszar 27 km² oraz zwałowisko o powierzchni 15 km².

Wody powierzchniowe

Gmina Kleszczów leży w dorzeczu rzeki Warty. Dział wód Warty i Pilicy przebiega wzdłuż jej zachodniej granicy. Największy ciek wodny stanowi rzeka Widawka, płynąca przez wschodnią część gminy – z kierunku południowego w kierunku północno-zachodnim. Do Widawki uchodzi rzeka Rakówka oraz dwa kanały odprowadzające wody kopalniane: Struga Żłobnicka i Struga Aleksandrowska. Przy południowej granicy gminy znajduje się krótki odcinek rzeki Krasówki.

Na terenie gminy znajdują się 3 zbiorniki retencyjne:

- największy z nich w Słoku, wykorzystywany także w celach rekreacyjnych,
- w Kamieniu – chętnie odwiedzany przez wędkarzy,
- zbiornik Wawrzkowizna.

Wody podziemne

Wody podziemne występują na trzech poziomach – w osadach czwartorzędowych, kredowych oraz jurajskich.

Obiekty mieszkalne oraz pozostałe obiekty o niewielkim zapotrzebowaniu na wodę zaopatrywane są z poziomu górnokredowego oraz jurajskiego, przy czym woda z tego ostatniego poziomu wykorzystywana jest głównie jako woda pitna.

Ujęcia wody zlokalizowane są w:

- Słoku, Rogowcu, – wykorzystywane do celów przemysłowych,
- Kol. Łuszczanowice, Łękińsku, – wykorzystywane na potrzeby mieszkańców i strefy przemysłowej w Żłobnicy i Kleszczowie,
- Bogumiłowie, obecnie jeszcze nie eksploatowane - planowane wykorzystanie do celów przemysłowych i na potrzeby mieszkańców.

Klimat

Na terenie województwa łódzkiego średnia roczna temperatura powietrza w roku 2005 wynosiła 8,6°C. Najcieplejszym miesiącem w roku 2005 okazał się lipiec - ze średnią temperaturą wynoszącą 22°C. Najzimniejszym natomiast miesiącem był styczeń, ze średnią temperaturą - 6,0°C.

Suma opadów w 2005 roku wyniosła 494 mm, dla porównania – w 2002 roku 667mm. Największą sumę opadów w 2005 roku odnotowano w sierpniu. Natomiast miesiącem z najmniejszymi opadami był miesiąc luty – 20 mm.

Zarówno opady jak i temperatury na terenie Gminy Kleszczów występują na poziomie średnim w stosunku do warunków klimatycznych występujących na obszarze Polski.

Lasy

Skutkiem działania Kopalni oraz Elektrowni powierzchnia lasów uległa znacznemu zmniejszeniu. Obecnie lasy stanowią 28% powierzchni gminy. Od lat prowadzone są prace mające na celu przywrócenie pierwotnego stanu środowiska naturalnego w gminie, m.in. poprzez zalesianie terenów zdegradowanych.

Lasy na terenie Gminy Kleszczów w 2003 i 2006 roku

Sołectwo – obręby	Powierzchnia lasów ogółem [ha]		w tym				Udział w powierzchni sołectwa[%]	
	2003	2006	prywatne		państwowe		2003	2006
			2003	2006	2003	2006		
Antoniówka	127	123	22	5	105	118	40	39
Czyżów i obręb Piaski	424	481	48	42	376	439	31	35
Dębina	180	180	73	84	107	96	32	33
Kamień i obręb Bogumiłów	448	457	41	38	407	419	30	31
Kleszczów i obręb Kuców	35	32	27	24	8	8	3	2
Łękińsko	56	56	35	42	21	14	6	6
Łuszczanowice i obręb Kolonia Łuszczanowice	201	205	29	33	172	172	21	22
Rogowiec	78	78	44	42	34	36	16	16
Wolica	66	65	63	55	3	10	16,4	16
Żłobnica i obręb Folwark i Faustynów	307	317	81	86	226	231	18	18
Obręby poza sołectwami (Aleksandrów, Karolów, Stawek, Wola Grzymalina)	1505	1530	-	10	1505	1520	47,9	48
Ogółem	3427	3524	463	447	2964	3077	27,4	28

Rezerwat "Łuszczanowice"

W granicach gminy znajduje się rezerwat przyrody „Łuszczanowice”, utworzony dla ochrony skupisk jodły - w obszarze północnego krańca ich występowania. Rezerwat ten, liczący 40 ha, położony jest w południowej części gminy. Na terenie rezerwatu występują: ponad 100-letnie jodły (drzewostan taki zajmuje ponad 60% powierzchni rezerwatu), sosny, dęby szypułkowe, graby pospolite, świerki pospolite, a w podszyciu: bez koralowy i kruszyna pospolita. Przy rezerwacie w 2003 roku powstała altana ekologiczna wraz ze ścieżką dydaktyczną. Ścieżka o długości ok. 1700 m przedstawia szczegółową charakterystykę rezerwatu. Altana ekologiczna przeznaczona jest dla ok. 80 osób. W starorzeczcu rzeki Widawki występują relikty przyrody naturalnej, typowej dla łągów nadrzecznych np. czeremcha zwyczajna, chmiel pospolity oraz różne gatunki turzyc.

e) Zagospodarowanie przestrzenne

Gospodarowanie przestrzenią w gminie opiera się na miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

f) Turystyka

Kleszczów jest gminą o charakterze przemysłowo – rolniczym, ukierunkowaną przede wszystkim na rozwój przemysłu i usług. Rolnictwo i turystyka nie należą do znaczących gałęzi gospodarki gminy. Niemniej jednak potencjalni turyści korzystać mogą z usług instytucji kulturalnych, sportowo – rekreacyjnych, których na terenie gminy jest stosunkowo dużo, a które powstały w odpowiedzi na potrzeby wyższe jej mieszkańców, w celu utrwalania ich tożsamości kulturowej.

Dużą atrakcją turystyczną stanowią 2 punkty widokowe (Żłobnica, Kleszczów) na wyrobisko kopalniane oraz możliwość wycieczki na dno wyrobiska wraz z oglądaniem maszyn wydobywczych.

Do celów rekreacyjnych przystosowany jest sztuczny zbiornik wodny w Słoku. Wędkarze mogą korzystać z wypoczynku nad zbiornikami w Kamieniu i Czyżowie oraz Wawrzkowizny.

Kościół w Łękińsku

Gmina „posiada” tylko jeden zabytek. Jest to, znajdujący się w Łękińsku, murowany kościół p.w. Św. Jana Chrzciciela, pochodzący z początku XIX wieku. Bryła kościoła zbudowana została w stylu klasycystycznym, wewnątrz natomiast ma wystrój eklektyczny. Całość tworzy jednak spójną, harmonijną całość.

Baza noclegowa gminy:

- hotel, w którym znajduje się 65 miejsc noclegowych o wysokim standardzie,
- domki letniskowe w ośrodku „Babie Lato”, w których może nocować jednorazowo 20 osób.

Lokale gastronomiczne, uzupełniające ofertę turystyczną gminy, zlokalizowane są w:

- Kleszczowie - 2,
- Łękińsku - 1,
- Łuszczanowicach - 1,
- Rogowcu -5.

Wśród nich jest jedna restauracja - pozostałe to mała gastronomia.

g) Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna jest tym elementem w układzie gminy, który spaja wszystkie inne jego składniki w całość. W jej skład wchodzi zarówno wszelkiego rodzaju sieci uzbrojenia terenu, jak również stan układu komunikacyjnego.

Drogi

Na terenie Gminy Kleszczów przebiega kilka dróg powiatowych, o łącznej długości 42,7 km. Łączą one gminę z sąsiednimi jednostkami administracyjnymi. Większość dróg charakteryzuje się bardzo dobrym stanem technicznym. Wzdłuż większości dróg ciągną się ścieżki rowerowe oraz – na terenie zabudowanym – chodniki.

Drogi powiatowe to:

- droga Kalisko-Sulmierzyce, łącząca się z drogą wojewódzką Bełchatów-Kamieńsk,
- droga łącząca Kleszczów z Chorzenicami,
- Kleszczów – Brudzice,
- Kleszczów – Chabielice,

- Łękińsko - Kamieńsk,
- Łękińsko - Brudzice,
- Żłobnica - Sulmierzyce.

Poprzez sieć wymienionych dróg powiatowych możliwy jest „płynny” dojazd z Gminy Kleszczów do największych miast w regionie: Bełchatowa, Piotrkowa Trybunalskiego, Radomska. Z tych miast możliwy jest dojazd drogami wojewódzkimi i krajowymi do Gdańska, Warszawy, Wrocławia, Łasku, Częstochowy i Katowic.

Sieć dróg gminnych posiada łączną długość 100,3 km, w tym:

- drogi o nawierzchni asfaltowej - 75,3 km,
- drogi o nawierzchni tłuczniowej - 24,0 km,
- drogi o nawierzchni gruntowej i żwirowej - 1,0 km.

Drogi gminne łączą poszczególne miejscowości gminy, stanowiąc jednocześnie o płynności ich połączeń z drogami powiatowymi. Umożliwiają dojazd do sąsiednich gmin i większych miast w regionie.

W większości drogi posiadają bardzo dobry stan techniczny nawierzchni. Duża część dróg posiada kanalizację deszczową, chodniki lub ścieżki rowerowe. Łączna długość ścieżek rowerowych na terenie gminy wynosi 35,48 km.

W fazie budowy jest obecnie obwodnica Kleszczowa która w bezpośredni sposób ma połączyć Gminę Kleszczów z drogą krajową nr 1 z jednej strony, z drugiej strony natomiast, poprzez drogi powiatowe, z drogą krajową nr 8, biegnącą w kierunku Wrocławia. W chwili obecnej wybudowane są trzy odcinki obwodnicy o łącznej długości 9,9 km.

Wskaźnik dróg publicznych o twardej nawierzchni na 100 km² w Gminie Kleszczów jest wysoki i wynosi 118,1. Dla porównania w województwie łódzkim – 88,3.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Obecnie gmina jest zwodociągowana w 100%. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 92,3 km, w tym 1 196 szt. przyłączy o łącznej długości 17,4 km. Sieć oraz przyłącza wykonane są z rur polietylenowych o podwyższonej gęstości (PE HD). Wszystkie posesje, zakłady przemysłowe, usługowe itp. są olicznikowane poprzez licznik główny znajdujący się w studni wodomierzowej, na przyłączy wodociągowym oraz poprzez podliczniki wewnątrz budynków.

Obecnie gmina zasilana jest w wodę poprzez dwa ujęcia:

- o ujęcie wody w Łuszczanowicach o wydajności $Q_{\max h} = 245 \text{ m}^3/\text{h}$, w skład którego wchodzi trzy studnie głębinowe,
- o ujęcie wody w Łękińsku o wydajności $Q_{\max h} = 240 \text{ m}^3/\text{h}$, w skład którego również wchodzi trzy studnie głębinowe.

Budowane jest ujęcie wody w Bogumiłowie o planowanej wydajności $100 \text{ m}^3/\text{h}$.

Sieć wodociągowa należy do gminy, a jej użytkownikiem jest Zakład Komunalny „Kleszczów” Sp. z o.o.

Przyrost sieci wodociągowej w Gminie Kleszczów

Długość sieci [km]													
1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
65	65	66	67	72	73	74,8	81,6	82,7	85	85	85,9	92,3	92,3
Liczba budynków przyłączonych (szt.)													
				800	815	905	923	949	1032	1129	1157	1167	1196

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie Gminy Kleszczów w 2006 roku

Obszar			Przyłącza do mieszkań [szt.]		Zużycie wody w gospodarstwach	
	wodociągowa	kanalizacyjna	wodociągowa	kanalizacyjna	[tys. m ³]	na 1 mieszkanie [tys. m ³]
Gmina	92,3	52,8	1196	637	610,5	0,53
Poszczególne miejscowości						
Kleszczów	21,7	15,2	390	217	124,0	0,36
Łuszczanowice	14,0	8,5	222	119	104,5	0,51
Łękińsko	12,4	11,6	170	142	95,0	0,48
Wolica	7,2	4,3	125	73	78,0	0,70
Czyżów	6,0	-	47	-	32,0	0,82
Antoniówka	4,9	4,1	63	46	45,0	0,79
Żłobnica	11,6	9,1	97	40	53,0	0,51
Rogowiec	3,1	-	17	-	7,0	0,39
Bogumiłów–Karolów	2,2	-	3	-	2,0	0
Dębina	4,7	-	40	-	43,0	0,88
Kamień	3,2	-	23	-	25,0	0,96
Stefanowizna	1,3	-	3	-	2,0	0

Wody na potrzeby przemysłowe – głównie BOT Elektrowni „Bełchatów” – pozyskiwane są z 10 ujęć znajdujących się w Słoku, Rogowcu i Ładzicach, a w przyszłości także z ujęcia w Bogumiłowie.

Teren o zwartej zabudowie jest w 100% skanalizowany, co oznacza podłączenie do sieci kanalizacyjnej 54% budynków mieszkalnych znajdujących się na terenie gminy. Kanalizacja sanitarna posiada łączną długość kanałów głównych rzędu 51,6 km, w tym 623 szt. przyłączy kanalizacyjnych o łącznej długości 10,5 km.

Na terenach o rozproszonej zabudowie funkcjonuje 111 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków. Planowana jest budowa kolejnych. Ścieki z kanalizacji sanitarnej odprowadzane są do 4 zbiorczych oczyszczalni ścieków typu BOS, tj.

- o w Kleszczowie BOS 400, o wydajności 400 m³/dobę,
- o w Łękińsku BOS 400, o wydajności 400 m³/dobę,
- o w Łuszczanowicach BOS 200, o wydajności 200 m³/dobę,
- o w Żłobnicy BOS 100, o wydajności 100 m³/dobę.

Oczyszczalnie w Kleszczowie i Łękińsku odprowadzają ścieki do kanału KWB nr 2, dwie pozostałe do rowów melioracyjnych.

Właścicielem kanalizacji sanitarnej jest gmina, a użytkownikiem Zakład Komunalny „Kleszczów” Sp. z o.o.

Przyrost sieci kanalizacyjnej

Długość sieci [km]													
1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
8	14	17	22	29	34	37,1	40,7	42,4	44,3	45,1	46,0	51,6	52,8
Liczba budynków przyłączonych [szt.]													
120	200	260	330	370	430	477	504	530	564	604	618	623	637

W Rogowcu działa Centralna Oczyszczalnia Ścieków, o wydajności 1219 m³/dobę, obsługująca Elektrownię, a w Piaskach zakładowa oczyszczalnia ścieków KWB o wydajności 290 m³/dobę. Planowana jest budowa drugiej oczyszczalni ścieków przemysłowych w miejscowości Bogumiłów.

Bezpośrednim odbiornikiem ścieków płynących z Elektrowni jest Struga Żłobnicka, a pośrednim – Krasówka. Ostatnia jest także odbiornikiem ścieków w zakresie wód pochodzących z odwodnienia eksploatowanej odkrywki KWB. Są one uprzednio oczyszczane w osadnikach wód dołowych – zmniejszany jest tym samym ładunek zawiesiny. Poza tym wody z KWB są także odprowadzane do rzeki Widawki.

W miejscowości Winek wybudowany został zbiornik retencyjno - osadowy, gdzie retencjonowane są wody z wgłębienia, charakteryzujące się bardzo wysokimi parametrami jakości.

Składowanie odpadów

Na terenie gminy wytwarzane są odpady komunalne oraz znaczna ilość odpadów przemysłowych. Głównym producentem tych ostatnich jest Elektrownia.

Prowadzona jest segregacja odpadów komunalnych na poziomie indywidualnych gospodarstw domowych.

Część wyrobiska kopalnianego wykorzystywana jest jako składowisko odpadów paleniskowych z Elektrowni.

Na terenie gminy utworzono 4 strefy przemysłowe: w Rogowcu, Kleszczowie, Bogumiłowie oraz Żłobnicy. Strefy przeznaczone są pod inwestycje o charakterze przemysłowym i usługowym, a jedna

z nich, w Bogumiłowie, pod przemysł przetwarzania i gospodarczego wykorzystania odpadów – na jej terenie powstanie Regionalne Centrum Przetwarzania Odpadów.

Odpady komunalne w Gminie Kleszczów w 2006 roku

Jednostka terytorialna	ogółem	z gospodarstw domowych	odpady zdeponowane na składowiskach w % zebranych
	2006	2006	2006
	[t]	[t]	[%]
Kleszczów	509,05	399,49	100,00

Sieć energetyczna

Sieć elektroenergetyczna na terenie gminy jest zróżnicowana pod względem własności. Odbiorcy zlokalizowani w strefie przemysłowej Kleszczowa, Żłobnicy i Bogumiłowa oraz na terenie osiedla Zacisze zasilani są z sieci elektroenergetycznej stanowiącej własność gminy – Operatorem Sieci Dystrybucyjnych jest Energoserwis Kleszczów Sp. z o.o.

Odbiorcy z terenu zaplecza Elektrowni „Bełchatów” zasilani są z sieci należącej do Elektrowni, również poprzez OSD – Energoserwis Kleszczów Sp. z o.o.. Pozostali odbiorcy zasilani są z sieci Zakładu Energetycznego Łódź - Teren S.A.

Gmina Kleszczów w celu obniżenia cen oraz poprawy jakości dostarczanej energii elektrycznej – dla mieszkańców z terenu Gminy i podmiotów działających na jej terenie oraz przyszłych inwestorów – podjęła szereg przedsięwzięć inwestycyjnych. Do powyższych zaliczyć należy bezpośrednie wyprowadzenie energii elektrycznej z BOT Elektrowni „Bełchatów” S.A. z bloku nr 12 - poprzez rozdzielnię 110 kV „EBE” pola nr 7 i nr 10.

Zrealizowane przez Gminę Kleszczów inwestycje w sieciach 110 kV, 30 kV, 15 kV i 0,4 kV:

- a) stacja 110/15 kV Kleszczów,
- b) stacja 110/30 kV Bogumiłów,
- c) stacja 110/15 kV Żłobnica,
- d) linia kablowa 110 kV Elektrownia Bełchatów–Piaski dł. 8,3 km,
- e) linia kablowa 110 kV do stacji 110/30 kV Sgs3 Grzymalin (KWB „Bełchatów” S.A.), dł. 0,7 km stanowiąca odczep linii Elektrownia Bełchatów-Piaski,
- f) linia napowietrzna dwutorowa 110 kV Piaski-Kleszczów dł. 7,8 km,
- g) linia kablowo-napowietrzna 110 kV Kleszczów–Żłobnica dł. 6,2 km,
- h) linia kablowa 110 kV Bogumiłów–Elektrownia Bełchatów dł. 7,2 km,
- i) linia kablowo – napowietrzna 110 kV Żłobnica – Bogumiłów dł. 8,9 km,
- j) przyłączenie do rozdzielni 110 kV „EBE” Elektrowni Bełchatów, poprzez wybudowanie pola liniowego nr 7 w tej rozdzielni (opłata za przyłączenie),
- k) przyłączenie do rozdzielni 110 kV „EBE” Elektrowni Bełchatów, poprzez wybudowanie pola liniowego nr 10 w tej rozdzielni (opłata za przyłączenie),

- l) przyłączenie toru nr 1 linii napowietrznej dwutorowej 110 kV Piaski-Kleszczów do rozdzielni 110 kV „Piaski” Zakładu Energetycznego Łódź-Teren S.A., poprzez wybudowanie przyłącza 110 kV jako odcinka linii kablowo-napowietrznej 110 kV i pola liniowego nr E04 w tej rozdzielni (opłata za przyłączenie),
- m) kablowe sieci średniego napięcia 30 kV o długości 23,0 km, wraz ze stacjami transformatorowymi 30/0,4 kV - w ilości 2 szt. i mocy łącznej transformatorów 3,3 MVA,
- n) kablowe sieci średniego napięcia 15 kV o długości 26,8 km, wraz ze stacjami transformatorowymi 15/0,4 kV - w ilości 17 szt. i mocy łącznej transformatorów 9,0 MVA,
- o) sieć niskiego napięcia 0,4 kV o długości 21,5 km, wraz z infrastrukturą towarzyszącą (złącza kablowe),

W normalnym układzie pracy energia elektryczna, dla potrzeb odbiorców zasilanych z sieci elektroenergetycznej Gminy Kleszczów, pobierana jest bezpośrednio z BOT Elektrowni „Bełchatów” S.A., z bloku nr 12. Dla zasilania rezerwowego odbiorców stworzono możliwość zasilania z sieci ZEŁT S.A. oraz z sieci PSE Operator S.A.

Sieć rozdzielcza Gminy Kleszczów może być zasilana z rozdzielni 110 kV „EBE” BOT Elektrowni „Bełchatów” S.A. w układzie:

- o kiedy blok nr 12 pracuje – z bloku nr 12,
- o poprzez transformator TB 12 z sieci 400 kV PSE Operator S.A. gdy odstawiony jest blok nr 12,

lub z sieci rozdzielczej ZEŁT S.A., poprzez rozdzielnię 110 kV stacji „Piaski” pole nr E04, w przypadku braku możliwości zasilania z rozdzielni „EBE”.

Stacje GPZ Kleszczów, GPZ Żłobnicai GPZ Bogumiłów pracują w zamkniętym pierścieniu 110 kV relacji EBE-Grzymalin-Piaski-Kleszczów-Żłobnica-Bogumiłów-EBE.

Energia elektryczna z rozdzielni 110 kV EBE BOT Elektrowni „Bełchatów” S.A. jest wyprowadzona do wydzielonego systemu nr 3 szyn stacji 110/30 kV Grzymalin, poprzez linię kablowo – napowietrzną oraz odczep kablowy linii 110 kV Elektrownia Bełchatów – Kleszczów – Grzymalin.

Gmina Kleszczów w chwili obecnej rozbudowuje Strefę Przemysłową Kleszczów i realizuje budowę dwóch nowych: strefy Przemysłowej Bogumiłów, strefy Przemysłowej Żłobnica oraz rozbudowuje sieć dla zasilania nowych terenów pod budownictwo.

Energoserwis Kleszczów Sp. z o.o. występuje również jako operator sieci rozdzielczych na terenie Zaplecza Wspólnego Użytkowania w Rogowcu (ZWU w Rogowcu), działając z upoważnienia Elektrowni „Bełchatów” S.A. – na sieciach należących do Elektrowni Bełchatów.

Sieci 15 kV na Zapleczu Wspólnego Użytkowania w Rogowcu – jako element sieci rozdzielczych, których operatorem jest Energoserwis Kleszczów Sp. z o.o. – zasilane są poprzez sieci rozdzielcze Zakładu Energetycznego Łódź Teren S.A.

Na całość sieci Zaplecza Wspólnego Użytkowania składają się:

- o linie kablowe średniego napięcia 15 kV o łącznej długości 5,5 km,
- o stacje transformatorowe 15/0,4 kV - w ilości 16 szt., o łącznej mocy 21,0 MVA,
- o linie niskiego napięcia 0,4 kV o długości 19 km.

Sieć Zakładu Energetycznego średniego i niskiego napięcia zasilana jest ze stacji 110/15 „Rogowiec Stary”. Sieci obsługiwane przez ZEŁ-T S.A. w miejscowościach Antoniówka i Żłobnica – zmodernizowane przez ZEŁ-T S.A oraz w miejscowościach Kleszczów, Łuszczanowice, Wolica, Łękińsko, zmodernizowane przez Gminę Kleszczów w latach 1992-1996, są w stanie technicznym dobrym.

W gorszym stanie technicznym są nie modernizowane sieci w Czyżowie, Dębinie, Kamieniu, Rogowcu oraz duża część sieci rozdzielczej 15 kV na terenie gminy, stanowiąca własność Zakładu Energetycznego.

Na terenie gminy znajdują się również stacje elektroenergetyczne:

- o st. 220/110 „Kopalnia” - własność ZEŁ-T S.A.
- o st. 110 kV „Piaski” - własność ZEŁ-T S.A
- o st. 110/30 Sgs3 „Grzymalin” - własność KWB Bełchatów S.A.
- o st. 110/30 Sgs4 „Karolów” - własność KWB Bełchatów S.A.

Sieć gazociągowa

Gmina jest właścicielem 100% sieci gazociągowej znajdującej się na jej terenie. W roku 2006 do sieci gazociągowej podłączone były 844 budynki mieszkalne, co oznacza, że powyżej 73% ogółu mieszkań z terenu gminy było podłączonych do gazociągu. Pozostałe korzystają z gazu dostarczanego za pomocą butli lub nie korzystają z niego w ogóle. W Czyżowie znajduje się stacja pomiarowa dla gminy. Maksymalnie może przez nią przepłynąć ok. 6000 m³ gazu/h.

Przyrost sieci gazociągowej

Długość sieci [km]													
1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
70	70	70	70	74	75	75	76	77	77	66,7	67,6	70,4	71,3
Liczba budynków przyłączonych [szt.]													
480	520	560	583	602	644	667	681	712	742	746	801	844	863

Gmina zaopatrywana jest gazociągiem średniego ciśnienia o dopuszczalnym ciśnieniu 0,4 MPa. Przeciętne ciśnienie w gazociągu wynosi ok. 0,195 Mpa.

System przesyłu informacji i łączności

Gmina Kleszczów posiada własną infrastrukturę telefoniczną na którą składa się:

- o sieć kablowa o długości 188,73 km, w tym 49,8 km sieci światłowodowej,
- o telefoniczna centrala cyfrowa ALCATEL E - 10 B,
- o centrala DGT SKB Milenium,
- o 4 koncentratory typu EIOB Alcatel oraz 1 szt. DGT 3450,
- o węzeł CISCO AS 5300, umożliwiający dostęp wdzwaniany dla klientów internetowych,

Infrastruktura ta pozwala na zapewnienie każdemu zainteresowanemu pełnego zakresu usług po konkurencyjnych cenach:

- o usług telefonii stacjonarnej,
- o usługa telefonii radiowej w paśmie licencjonowanym 3,5 GHz,
- o węzeł szerokopasmowego dostępu do internetu ADSL,
- o usług szybkiej transmisji danych POLPAK – T,
- o usług ISDN,
- o usług stałego dostępu do internetu – SCI,
- o dzierżawy łączy.

Głównym operatorem telefonii jest Agencja Rozwoju Regionalnego „ARREKS”, z siedzibą w Kleszczowie. Centrala telefoniczna posiada możliwości rozwojowe.

W 2007 roku na terenie Gminy Kleszczów z usług telefonii stacjonarnej korzystało 1021 abonentów, w tym 600 spośród ogółu ma stały dostęp do internetu.

Przyrost sieci telekomunikacyjnej

Długość sieci [km]													
1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
107	107	107	112	115,7	124,3	128,1	133,2	141,1	146,5	154,8	164,0	172,3	188,73
Liczba budynków przyłączonych [szt.]													
660	850	885	922	977	1021	1053	1069	1113	1131	1152	1168	1181	1021

Ponadto w grudniu 2006 roku oddano do użytku sieć dostępu radiowego, zrealizowaną w ramach porozumienia Gminy Kleszczów i ARR „ARREKS” S.A. w celu wspólnej realizacji projektu „Budowa systemu dostępu radiowego na terenie Gminy Kleszczów”. Wspólna inicjatywa miała na celu rozbudowę i uzupełnienie istniejącej sieci teletechnicznej w gminie Kleszczów oraz wyjście z usługami telekomunikacyjnymi na tereny gmin ościennych.

System dostępu radiowego, potocznie nazywany „radiówką”, jest metodą przesyłania danych teleinformatycznych w oparciu o wykorzystanie określonych pasm częstotliwości poprzez tworzenie

połączeń radiowych, którymi odbywa się pełna transmisja danych. Drogą radiową podłączonych jest 37 abonentów (stan na koniec 2007 roku).

System radiodostępu jest pewną alternatywą dla tradycyjnej sieci kablowej. Bazuje on na bezprzewodowej transmisji danych co daje możliwość dotarcia z usługami telekomunikacyjnymi do miejsc, gdzie budowa sieci kablowej jest technicznie niemożliwa lub nieopłacalna.

Efektom końcowym eksploatacji sieci radiodostępowej będzie pełen pakiet świadczonych przez ARR „ARREKS” S.A. usług: telefonicznych, szerokopasmowego dostępu do sieci Internet, poczty głosowej oraz poczty elektronicznej. Radiowa sieć teletechniczna pozwoli także rozszerzyć pakiet usług o telefonię internetową VOIP, a docelowo umożliwi realizację naszych usług w oparciu o technologię WiMAX opartą o bezprzewodowy dostęp do sieci Internet.

h) Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Wody powierzchniowe

Na terenie gminy Kleszczów objęte monitoringiem WIOŚ są tylko wody rzeki Widawki oraz wody odprowadzane z terenu kopalni.

Stan czystości wód rzeki Widawki badany jest w dwóch punktach pomiarowych: w Piaskach oraz w Słoku. Na jakość wody w Piaskach wpływają:

- o dopływ ścieków odprowadzanych ze Spółdzielni „Moto-Car” w Kodrąbiu,
- o dopływ ścieków z oczyszczalni w Gomunicach,
- o dopływ Kręcica (odbiera ścieki ze stacji paliw w Stobiecku Szlacheckim, gminnej oczyszczalni w Lgocie Wielkiej oraz Zespołu Szkół Rolniczych w Dobryszycach),
- o dopływ „spod Poraja” (odbiornik ścieków oczyszczalni ścieków Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Rolniczego w Niechcicach oraz oczyszczalni w Kamieńsku, za pośrednictwem dopływu „spod Kamieńska” (Kamionki).

Wody Widawki, w tym profilu, winny spełniać wymogi I klasy czystości, tymczasem w 2002 r. były pozaklasowe - ze względu na stężenie azotu azotanowego i chlorofilu-a i w III klasie czystości ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne.

Jakość wody Widawki (w Słoku) kształtowana jest przez:

- o zrzut wód kopalnianych z odkrywki KWB „Bełchatów”,
- o dopływ ze zbiornika retencyjnego Słok,
- o dopływ z oczyszczalni w Kleszczowie i Łękińsku,
- o dopływ ścieków z zakładowej oczyszczalni KWB „Bełchatów”,
- o dopływ Świętojanki.

Wymagana klasa wód na tym odcinku Widawki to II i obecnie w zakresie wskaźników fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych taki stan się utrzymuje, niemniej jednak w ogólnej ocenie wody zaliczane są do III klasy czystości, ze względu na fakt przekroczenia norm stężenia chlorofilu-a.

Rakówka – dopływ Widawki prowadzi wody pozaklasowe o bardzo dużych wskaźnikach zanieczyszczeń, przekraczających ustanowione w tym zakresie normy. Pozaklasowość wód Widawki w odcinku poniżej ujścia Rakówki jest spowodowana stanem czystości wód tego dopływu.

Zbiornik Słok nie został objęty monitoringiem jakości wód.

Z terenu kopalni odprowadzane są wody I i II klasy czystości:

- pochodzące z barier studni odwadniających - I klasa czystości
- pochodzące z opadów atmosferycznych i wycieków resztkowych - II klasy czystości. Taka klasa osiągana jest dzięki doczyszczaniu w osadnikach terenowych.

Cieki wód powierzchniowych na terenie gminy Kleszczów, ze względu na ich wykorzystanie w przemyśle, zostały uregulowane. Powyższe w znaczny sposób zmniejszyło skuteczność naturalnych mechanizmów ich samooczyszczania.

Wody podziemne

Ujęcie wody w Łuszczanowicach objęte jest regionalną siecią monitoringu jakości wód podziemnych WIOŚ. Woda z tego ujęcia zaklasyfikowana została do klasy II – czyli jest to woda średniej jakości, o naturalnym chemizmie, poddana wpływom antropogenicznym, przydatna do picia - po złożonym procesie uzdatniania (w tym wypadku odżelaziania).

Ujęcia wody w Łękińsku nie zostały objęte monitoringiem jakości wód WIOŚ. Woda jest uzdatniana do spożycia - w procesie odżelaziania.

Ujęcia wody wykorzystywanej do celów przemysłowych oraz ujęcie wody będące w fazie przygotowania w Bogumiłowie, także nie podlegają kontroli jakości.

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych:

- zrzuty ścieków z jednostek wiejskich (w miejscach gdzie istnieje już sieć wodociągowa, a nie funkcjonuje sieć kanalizacyjna oraz system oczyszczania ścieków),
- ścieki deszczowe, spływające z terenów komunikacyjnych, placów utwardzonych i stacji paliw,
- spływy z terenów rolniczych (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin, nawozy naturalne – obornik, gnojowica),
- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe przeznaczone na nieczystości płynne; nielegalne wykorzystywanie nieeksploatowanych studni jako szamb – bezpośrednie zanieczyszczenie całych poziomów wodonośnych.

Gleby

Na terenie gminy Kleszczów przeważają gleby kwaśne i bardzo kwaśne, bardzo zdegradowane, nie przynoszące wysokich plonów, pomimo intensywnego nawożenia. Wysoki poziom zakwaszenia gleb powodowany jest zanieczyszczeniami przenoszonymi drogą powietrzną z kierunku BOT Elektrowni „Bełchatów”, Elektrowni „Konin” oraz bezpośrednio ze szlaków komunikacyjnych oraz transportowych. Z tego powodu 26% użytków rolnych wymaga koniecznie wapnowania, 24% zabieg ten jest

potrzebny, 21% wskazane byłoby wapnować, co oznacza, że 60% powierzchni użytków rolnych wymaga wapnowania. Poza tym 72% użytków rolnych potrzebuje zwiększonego nawożenia fosforem, taka sama ilość potasem, 57% magnezem. Najwięcej gleb ubogich w fosfor występuje w sołectwach: Łuszczanowice, Wolica i Żłobnica. Na terenie Dębiny, Antoniówki i Czyżowa występuje niedobór potasu w glebach. Najmniej magnezu jest w glebach Żłobnicy, Kleszczowa i Antoniówki.

Kleszczowskie gleby charakteryzują się także wysokim wskaźnikiem wysuszenia i odwodnienia - wynikiem powstania leja depresyjnego wód podziemnych, służącego osuszaniu odkrywki BOT Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów”.

Gleby najbardziej zdegradowane występują na terenie zwałowiska usypanego z utworów zalegających bezpośrednio nad pokładami węgla oraz samego wyrobiska. Zwałowisko jest najwyższym sztucznym wzniesieniem na terenie gminy (343 m n.p.m.). Od lat prowadzone są prace rekultywacyjne na rzecz zalesiania i zadarniania wzgórze.

Wyrobisko natomiast - w swej części południowej - wykorzystywane jest jako składowisko odpadów nieprzydatnych oraz odpadów paleniskowych pochodzących z Elektrowni.

Powietrze

Gmina Kleszczów nie została objęta pomiarami jakości powietrza – ani w sieci monitoringu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, czy też Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej. Należy wskazać, iż pomiary takie prowadzone są na terenie miasta Bełchatów. Jednakże, z racji odmiennych warunków panujących na obu obszarach, wyniki pomiarów nie mogą być ekstrapolowane na tereny Gminy Kleszczów.

W latach 1996 – 2000 opracowano wstępną ocenę jakości powietrza w województwie łódzkim, której końcowy raport stwierdza, iż – pomimo bardzo silnego uprzemysłowienia, bliskości BOT Elektrowni „Bełchatów” oraz zanieczyszczeń emitowanych przez Elektrownię „Konin” – Gmina Kleszczów charakteryzuje się dobrymi, w porównaniu do gmin sąsiednich, warunkami agrosanitarnymi. Biorąc pod uwagę stężenie SO₂ teren zaliczono do II klasy jakości powietrza; ze względu na zanieczyszczenie NO₂ oraz stężenie pyłu zawieszonego PM10 - do klasy III.

BOT Elektrownia „Bełchatów” wyposażona jest w urządzenia redukujące emisję gazów i pyłów do atmosfery - w postaci elektrofiltrów suchych o skuteczności 99,8% oraz Instalację Odsiarczania Spalin metodą mokrą wapienno - gipsową (gmina współfinansowała proces odsiarczania spalin).

Kolejnym uciążliwym dla środowiska zakładem jest firma KNAUF BAUPRODUKTE Bełchatów Sp. z o.o., zajmująca się przetwarzaniem kruszyw. Ubocznym efektem jej działalności jest wysoki stopień emisji pyłu cementowo - wapiennego, pomimo faktu, iż silosy (stosowane w procesie przetwarzania) wyposażone są w filtry tkaninowe, charakteryzujące się 90% skutecznością.

Warsztat Produkcyjno – Przemysłowy – W.P.P. Zdzisław Lityński w Rogowcu, zajmujący się malowaniem natryskowym wielkopowierzchniowym emituje do atmosfery węglowodory pierścieniowe aromatyczne i ich pochodne, alkohole alifatyczne, ketony i ich pochodne. Zakład nie jest wyposażony w żadne urządzenia redukujące wielkość emisji.

Znaczącym emitorem zanieczyszczeń jest również transport samochodowy.

Niewielka ilość zanieczyszczeń emitowana jest przez Zakład Przetwórstwa Mięsnego i Garmazeryjnego „Smak” w Kleszczowie. Zakład odprowadza do powietrza śladowe ilości SO₂, NO₂ oraz pyłu i CO. Źródło emisji stanowi proces spalania oleju lekkiego w palnikach olejowych. Pozostałe zakłady przemysłowe zaliczyć należy do mało szkodliwych, bądź neutralnych względem środowiska naturalnego – nie są zobowiązane do prowadzenia monitoringu.

Hałas

Na terenie gminy nie ma żadnego punktu pomiarowego hałasu. Zakłady przemysłowe funkcjonujące na jej obszarze zobowiązane są do przestrzegania norm hałasu na poziomie dopuszczalnym dla stref przemysłowych.

Przyroda ożywiona

Krajobraz lasów liściastych dębowo-grabowo-lipowych oraz grądów zastąpił obecnie krajobraz borów mieszanych: sosnowo - dębowych i sosnowych. Kompleksy leśne zlokalizowane są głównie w pn. części gminy i pełnią obecnie funkcję buforową dla Miasta i Gminy Bełchatów - w stosunku do Kopalni oraz Elektrowni „Bełchatów”. Najcenniejszy kompleks leśny gminy stanowi Uroczysko Łuszczanowice, w obrębie którego zlokalizowany jest rezerwat przyrody „Łuszczanowice” z drzewostanem jodłowym. Rezerwat pełni także funkcję kontrolną do badań nad oddziaływaniem kopalni i elektrowni na lasy. Do gatunków roślin rozwijających się na jego terenie zaliczyć należy fitocenzory reprezentujące zespół łąki subkontynentalnego w odmianie małopolskiej: jodłę oraz bez koralowy. Największym zagrożeniem dla lasów jest zanieczyszczenie powietrza i odwodnienie, choć dotychczas nie stwierdzono negatywnego wpływu Bełchatowskiego Okręgu Przemysłowego na populację jodły w rezerwacie.

Wynikiem powstania leja depresyjnego, z obszaru gminy znikły siedliska wilgotne oraz bagiennie. Jedynie w sąsiedztwie Widawki zachowały się relikty naturalnej przyrody - związane ze starym, naturalnym korytem rzeki (obecne koryto rzeki jest wybetonowane). Odcięcie od corocznych wezbrań, zalewających te zbiorowiska powoduje, iż upodabniają się one do bagiennych lasów olszowych, wykształcających się w miejscach ze stagnującą wodą. Zbiorowiska te odegrają ogromne znaczenie w procesie renaturalizacji doliny - po wycofaniu się leja depresyjnego.

Pobliskie sztuczne zbiorniki wodne w Słoku, Kamieniu oraz Wawrzkowizna pełnią obecnie funkcję wtórnego siedliska życia roślin i zwierząt wodnych.

i) Identyfikacja problemów

W analizie ABC, eksperci wyłonili elementy istotne dla rozwoju Gminy Kleszczów, które mają odniesienie do rzeczywistości i stanowią punkt wyjścia dla określenia dalszych działań strategicznych. Należy odnotować, że zarówno Atuty, Bariery i, to co Ciekawe, są tymi składowymi raportu, na które realizatorzy strategii mają realny wpływ. Stąd więc brak w analizie ABC takich szans czy zagrożeń,

które wynikają z ogólnej sytuacji gospodarczej, prawnej czy finansowej kraju – sytuacji, na którą władze samorządowe, środowiska społeczne czy przedsiębiorcy nie mają niemal żadnego wpływu. Nie znaczy to wcale, że analiza nie uwzględnia okoliczności, w jakich strategia będzie realizowana. Te odniesienia znajdujemy w analizie SWOT znajdującej się w dalszej części opracowania.

Atuty rozwojowe	Bariery rozwojowe	To co ciekawe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Położenie w centralnej Polsce, ▪ Złóża węgla brunatnego, ▪ Dobry stan techniczny dróg, ▪ Rozbudowana sieć wodociągowa i kanalizacyjna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak większych zabytków, ▪ Zanieczyszczone wody i zdegradowane gleby. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ciekawe, jak na rozwój gminy wpłynąłby rozwój turystyki (agroturystyki)?

2. Gospodarka

a) Gospodarka i rolnictwo

Gospodarka lokalna - to całokształt działalności gospodarczej prowadzonej w gminie. Celem przeprowadzonej poniżej analizy jest określenie dynamiki rozwoju gminy i wskazanie tych obszarów, które mogą decydować o przyszłej dynamice rozwoju gospodarczego. Ważnym elementem będzie wskazanie instrumentów i narzędzi dostarczanych przez gminę lub inne podmioty, działające na rzecz intensyfikacji działalności gospodarczej prowadzonej w gminie, opierającej się w szczególności na wypracowanych przez wiele lat przewagach konkurencyjnych, w branżach kojarzonych z regionem i Gminą Kleszczów.

Sfera gospodarcza Gminy Kleszczów została przeanalizowana pod kątem:

- struktury działalności gospodarczej,
- obszarów aktywności gospodarczej w gminie.

Gmina Kleszczów jest gminą o charakterze przemysłowo – rolniczym, przy czym przemysł daje zatrudnienie ogromnej większości zatrudnionych. Działania gminy nakierowane są przede wszystkim na rozwój przedsiębiorczości. Prowadzona jest ekspansywna polityka mającą na celu pozyskanie nowych inwestorów. Zadanie powyższe powierzono Fundacji Rozwoju Gminy Kleszczów. Zajmuje się ona promocją gminy, popieraniem przedsiębiorczości (Fundusz Popierania Przedsiębiorczości), prowadzi szkolenia dla mieszkańców gminy np. kursy komputerowe, nauczanie języków obcych, przyuczanie do nowych zawodów lub na potrzeby konkretnych firm. W zakresie działania Fundacji znajduje się również zadanie sprzedaży gruntów dla inwestorów i promocja oferty inwestycyjnej.

Działalność wspomagającą rozwój małej i średniej przedsiębiorczości prowadzi Agencja Rozwoju Regionalnego ARREKS. W zakres jej kompetencji wchodzi:

- organizacja szkoleń i doradztwo dla MŚP – powołała do tego celu Ośrodek Szkolenia Zawodowego ADEPT,
- promocja gospodarcza regionu,
- działalność pożyczkowa,
- zarządzanie Inkubatorem Przedsiębiorczości (utworzonym w styczniu 2004 r. przez Agencję).

Zakres działań Inkubatora Przedsiębiorczości obejmuje:

- udostępnienie taniej powierzchni do prowadzenia działalności
- zapewnienie doradztwa organizacyjnego, ekonomicznego, prawnego i finansowego,
- udostępnienie firmie możliwości bezpłatnego podłączenia telefonu, faksu i Internetu,
- udostępnienie usług sekretarsko-biurowych,
- możliwość korzystania z kontaktów i ofert będących w posiadaniu IP,
- możliwość korzystania z usług szkoleniowych,
- pomoc w pozyskiwaniu informacji o funduszach strukturalnych.

Ważną rolę w rozwoju przedsiębiorczości pełni Gminne Centrum Informacji Kleszczów utworzone przez Urząd Gminy w Kleszczowie, przy współpracy Powiatowego Urzędu Pracy w Bełchatowie, Agencji Rozwoju Regionalnego ARREKS i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleszczowie. Do głównych celów GCI należą: zwiększenie szans osób bezrobotnych na podjęcie zatrudnienia lub rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, nawiązanie współpracy z lokalnymi firmami i przedsiębiorcami oraz wyrównanie dysproporcji w dostępie do nowoczesnych technologii przekazu informacji

Poza tym, na terenie gminy, utworzono 4 strefy przemysłowe o łącznej powierzchni 300 ha:

- w Rogowcu (zaplecze Elektrowni),
- w Kleszczowie,
- w Żłobnicy,
- w Bogumiłowie.

Pierwsze 3 strefy przeznaczone są pod inwestycje o charakterze produkcyjnym i usługowym, czwarta, o powierzchni 120 ha – pod budowę zakładów zajmujących się nowoczesnymi technikami przetwarzania odpadów.

Inwestorzy lokujący swoje zakłady w strefach mogą korzystać z szeregu ulg i zwolnień z podatków. Tereny przeznaczone pod inwestycje mają uregulowany status prawny i doprowadzone media.

Ponadto ceny gruntów przeznaczonych pod inwestycje są niskie; wprowadzono możliwość korzystania z tańszej energii elektrycznej, pochodzącej bezpośrednio z BOT Elektrowni „Bełchatów” – doprowadzanej za pomocą własnej linii zasilającej.

Rada Gminy Kleszczów Uchwałą Nr VVI/580/06 z dnia 28 września 2006 roku wyraziła zgodę na utworzenie na terenie Gminy Kleszczów obszarów w ramach Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Objęcie obszaru stref przemysłowych w Kleszczowie, Żłobnicy i Bogumiłowie Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną spowoduje większe zainteresowanie naszym regionem, wpłynie korzystnie na jego rozwój, a co najważniejsze (przy warunkach i możliwościach jakie stwarza gmina Kleszczów) będzie magnesem do przyciągania nowych inwestorów.

W rolnictwie zatrudniona jest niewielka część mieszkańców gminy, choć użytki rolne zajmują powierzchnię 5 072 ha, co stanowi 40,63% ogółu powierzchni gminy.

Średnia wielkość gospodarstwa wg danych z dnia 15.02.2007 roku

Sołectwo	Liczba gospodarstw	Powierzchnia ogólna gospodarstw	Średnia wielkość gospodarstwa [ha]
Antoniówka	53	201,87	3,80
Czyżów, Stefanowizna	52	209,28	4,02
Dębina	42	158,01	3,76
Kamień, Bogumiłów	47	167,09	3,55
Kleszczów, Kuców	123	472,66	3,84
Łękińsko	121	431,85	3,56
Łuszczanowice	159	533,06	3,35
Rogowiec	13	42,24	3,24
Wolica	99	313,68	3,16
Żłobnica	75	247,91	3,30
Razem	784	2777,68	3,54

Struktura gospodarstw rolnych w Gminie Kleszczów ma charakter rozdrobniony. Najwięcej gospodarstw (powyżej 40%) wykazuje powierzchnie od 2 do 5 ha. Gospodarstwa o powierzchni większej niż 10 ha stanowią 3,47% ilości wszystkich gospodarstw.

Gospodarstwa prowadzone są w znacznej części na potrzeby własne. Dla niewielkiej liczby osób stanowią główne źródło utrzymania i jedyne miejsce pracy, choć użytki rolne stanowią 41% powierzchni gminy.

Użytkowanie gruntów w gminie na dzień 30.06.2006 r. oraz na dzień 31.05.2004 r.

Wyszczególnienie	Ogółem				W tym w gospodarstwach indywidualnych			
	w ha		w %		w ha		w %	
	2004	2006	2004	2006	2004	2006	2004	2006
Ogółem	12 482	12 482	100,0	100	3 821	2938	100,0	100
Użytki rolne	5 131	5 072	41,0	41,0	2 719	2388	71,0	81,0
W tym grunty orne	3 985	3 878	32,0	31,1	2 197	1835	57,5	62,4
w tym odłogi	360	278	2,9	2,2	360	175	9,4	5,9
ugory	78	25	0,6	0,5	78	25	2,0	0,8
Sady	10	35	0,1	0,5	10	20	0,2	0,6
Łąki	516	487	4,0	4,0	398	346	10,4	11,7
Pastwiska	620	672	4,9	5,4	114	187	2,9	6,3
Lasy i grunty leśne	3 155	3524	34,0	28,0	463	396	12,0	13,0
Pozostałe grunty	4 196	3886	25,0	31,0	639	154	17,0	6,0

Mechanizacja rolnictwa w 2002 oraz 2006 roku

Wyszczególnienie	Ogółem [szt.] 2002r.	W przeliczeniu na 100 gospodarstw 2002r.	W przeliczeniu na 100 ha 2002r.	Ogółem [szt.] 2006r.	W przeliczeniu na 100 gospodarstw 2006r.	W przeliczeniu na 100 ha 2006r.
Agregaty uprawowe	-	-	-	-	-	-
Dojarki bańkowe	77	15,2	2,64	60	7,2	2,0
Dojarki rurociągowy	1	0,2	0,03	1	0,1	0,0
Kombajny zbożowe	12	2,4	0,41	14	1,7	0,5
Kombajny ziemn.	5	0,9	0,17	6	0,7	0,2
Kopaczki do ziemn.	32	6,3	1,1	35	4,2	1,2
Kosiarki ciągnikowe	14	2,8	0,48	16	1,9	0,5
Ładowacze chwyt.	2	0,4	0,07	4	0,5	0,1
Opryskiwacze	67	13,2	2,3	70	8,4	2,4
Prasy zbierające	5	0,9	0,17	6	0,7	0,2
Przyczepy zbierające	3	0,6	0,1	4	0,5	0,1
Rozrzutnik obornika	98	19,3	3,37	101	12,1	3,4
Rozsiewacz nawozów	13	2,6	0,45	15	1,8	0,5
Sadzarki do ziemn.	29	5,7	1	34	4,1	1,2
Schładzarki do mleka	97	19,1	3,33	89	10,6	3,0

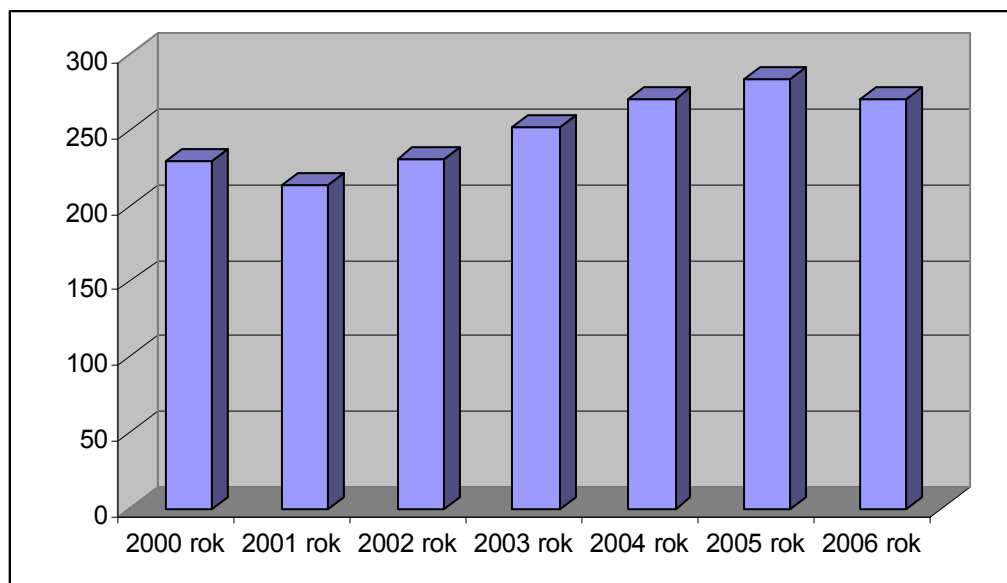
Ilość podmiotów gospodarczych w Gminie Kleszczów

Rok	Ilość podmiotów gospodarczych
2000	229
2001	213
2002	230
2003	252
2004	270
2005	284
2006	270

Źródło: GUS

W latach 2002-2006 w Gminie Kleszczów przybyło 41 podmiotów gospodarczych. Wzrost ilości podmiotów w gminie nie był systematyczny. W ciągu 7 lat największy spadek obserwujemy w 2001 roku - tylko 213 zarejestrowanych podmiotów w gminie, natomiast najwięcej podmiotów, bo aż 284 zarejestrowanych było w 2005 roku.

Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2000-2006

Źródło: GUS

Wg danych statystycznych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, w dniu 31 grudnia 2006 roku w Gminie Kleszczów zarejestrowanych było 270 podmiotów gospodarki narodowej. Zdecydowaną większość tych podmiotów stanowią jednostki prywatne – 92,22%. 21 podmiotów to zakłady sektora publicznego (ok. 7,77% wszystkich podmiotów w gminie). Taki stan rzeczy odzwierciedla ogólne tendencje panujące w gospodarce, gdzie najbardziej konkurencyjnymi i wytwarzającymi największą część Produktu Krajowego Brutto podmiotami są właśnie najmniejsze

przedsiębiorstwa, które jednocześnie najbardziej elastycznie potrafią reagować na zmiany zachodzące na rynku. Należy zwrócić także uwagę, że te przedsiębiorstwa są też najbardziej podatne na zewnętrzną koniunkturę gospodarczą i ich rozwój jest uzależniony od pomocy instytucji okołobiznesowych.

Dane dotyczące ilości oraz struktury podmiotów w Gminie Kleszczów

	Jednostka miary	2006
JEDNOSTKI ZAREJESTROWANE WG SEKTORÓW		
<u>Ogółem</u>		
ogółem	jed.gosp.	270
<u>Sektor publiczny</u>		
jednostki ogółem	jed.gosp.	21
jednostki prawa budżetowego państwowe i komunalne ogółem	jed.gosp.	10
przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.	0
spółki prawa handlowego	jed.gosp.	10
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	1
gospodarstwa pomocnicze	jed.gosp.	0
<u>Sektor prywatny</u>		
jednostki ogółem	jed.gosp.	249
osoby fizyczne	jed.gosp.	141
spółki prawa handlowego	jed.gosp.	46
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	12
spółdzielnie	jed.gosp.	4
fundacje	jed.gosp.	3
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	17

Źródło: GUS

Biorąc pod uwagę branże, w których funkcjonują przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie Gminy Kleszczów, zauważyć można zdecydowaną przewagę sektora handlu i napraw (ok. 22 %). Kolejnymi, najbardziej aktywnymi sektorami w gospodarce gminy jest działalność produkcyjna (ok. 19%) oraz pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna (ok. 18 %).

Ilość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w różnych branżach (2006r.)

Sekcja	Nazwa sekcji	Ilość podmiotów razem
A	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	10
B	Rybołówstwo i rybactwo	0
C	Górnictwo i kopalnictwo	4
D	Działalność produkcyjna	50
E	Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	3
F	Budownictwo	35
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego	57
H	Hotele i restauracje	6
I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	12
J	Pośrednictwo finansowe	6
K	Obsługa nieruchomości, wynajem i działalność związana z prowadzeniem interesów	14
L	Administracja publiczna i obrona narodowa; gwarantowana prawnie opieka socjalna	11
M	Edukacja	8
N	Ochrona zdrowia i opieka socjalna	6
O	Pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna	48
P	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0
Q	Organizacje i zespoły międzynarodowe	0
RAZEM		270

Źródło: GUS

Największy wzrost w latach 1994 – 2006 obserwujemy w branży usługi i produkcja, ilość podmiotów wzrosła prawie trzykrotnie, a najmniejszy wzrost w gastronomii (zaledwie 3 podmioty). Ogółem od roku 2004 w gminie przybyło 89 nowych podmiotów gospodarczych.

Jednym z podstawowych wskaźników najlepiej ilustrujących stan lokalnej gospodarki jest poziom aktywizacji gospodarczej liczony jako ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców. Wyraża on skłonność danej populacji do podejmowania działalności gospodarczej, jak również zaufanie do sytuacji na rynku.

Poziom aktywizacji gospodarczej na przykładzie wybranych gmin wiejskich w województwie łódzkim

Gmina	2002	2003	2004	2005	2006
Maków	402	415	423	413	417
Bolimów	541	564	588	590	576
Kleszczów	622	657	686	698	630
Osjaków	617	684	703	715	744
Dmosin	649	675	624	652	698
Brzeźnio	543	579	586	584	569
Ujazd	748	779	797	790	781

Źródło: GUS

W Gminie Kleszczów w latach 2002 – 2006 wartość wskaźnika wzrosła zaledwie o 8 punktów.

W 2006 roku obserwujemy znaczny spadek wskaźnika w porównaniu do roku 2005, wartość wskaźnika spadła o 68 punktów. Gmina Kleszczów nie ma zadowalającego poziomu wskaźnika aktywizacji gospodarczej pomimo znaczących inwestycji w gminie takich jak: Kopania Węgla Brunatnego Bełchatów czy Elektrownia Bełchatów.

Wśród analizowanych w tabeli gmin wiejskich, najwyższy wskaźnik aktywizacji gospodarczej w 2006 roku posiada Gmina Ujazd, następnie Osjaków i Gmina Dmosin.

Jednak poziom aktywizacji gospodarczej jest tylko jednym ze wskaźników obrazujących aktywność biznesową populacji. Ważnym wskaźnikiem dodatkowym jest tzw. indeks **PEAI** (Present Economic Activity Index – wskaźnik aktualnej aktywności gospodarczej), obliczamy jako procentową zmianę ilości firm na 10 tys. mieszkańców w ostatnich trzech latach. PEAi powyżej 9% oznacza pomyślną koniunkturę, a powyżej 15% gwałtowny rozwój. Okres od roku 2004 jest okresem bardzo dużego wzrostu gospodarczego w całym kraju. W gminach wiejskich wskaźnik PEAi bardzo często jest większy niż 4% a gminach wiejsko – miejskich często przekracza 9%.

Warto zauważyć, że nie ma prostej korelacji między poziomem aktywizacji gospodarczej a indeksem PEAi. Należy to interpretować następująco: poziom aktywizacji to skumulowany przez wiele lat

dorobek aktywności lokalnego sektora gospodarczego, natomiast PEAI obrazuje aktualną dynamikę.

Wskaźnik PEAI

gmina	Saldo ilości firm w ostatnich 3 latach	
	Ilość nowych firm	Przyrost procentowy PEAI
Maków	- 1	0,54
Bolimów	+ 3	2,14
Kleszczów	+ 18	- 4,11
Osjaków	+ 32	8,77
Dmosin	+ 6	3,41
Brzeźnio	- 7	- 1,75
Ujazd	- 5	0,29

Opracował: Firma Bajor Consulting na podstawie danych GUS

W żadnej z analizowanych gmin nie ma pomyślnej koniunktury, najwyższy wskaźnik posiada Gmina Osjaków niecałe 9%. W Gminie Kleszczów wskaźnik PEAI wynosi – 4,11 % co oznacza niepomyślną koniunkturę.

Działania władz Gminy Kleszczów oraz innych instytucji powinny w kolejnych latach jeszcze bardziej zwiększać wpływ na rozwój nowych przedsiębiorstw poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów.

Ważniejsze zakłady przemysłowe

L.p.	NAZWA	LICZBA ZATRUDNIONYCH	BRANŻA	LOKALIZACJA
1.	BOT Kopalnia Węgla Brunatnego BEŁCHATÓW S.A.	8118	górnictwo	Rogowiec, gm. Kleszczów
2.	BOT Elektrownia BEŁCHATÓW S.A.	4369	energetyka	Rogowiec, gm. Kleszczów
3.	Energomontaż Północ - Bełchatów, Sp. z o.o.,	400	budownictwo, roboty montażowe	Rogowiec, gm. Kleszczów
4.	SEMPERTRANS Bełchatów S.A.	366	produkcja mieszanek gumowych i gumowych taśm przenośnikowych	Rogowiec, gm. Kleszczów
5.	Towarzystwo Gospodarcze „BEWA” Sp. z o.o.	259	produkcja wód i napojów, wykonywanie konstrukcji stalowych	Rogowiec, gm. Kleszczów
6.	CONSTANTIA TEICH Poland Sp. z o.o.	147	produkcja opakowań dla art. spożywczych	Rogowiec, gm. Kleszczów
7.	KWH Pipe Poland Sp. z o.o.	132	produkcja rur polietylenowych	Kleszczów ul. Przemysłowa

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KLESZCZÓW

8.	CAT Polska Sp. z o.o.	70	dystrybucja nowych samochodów do sieci dilerskiej	Rogowiec, gm. Kleszczów
9.	KNAUF Bełchatów Sp. z o.o.	99	produkcja płyt gipsowo-kartonowych	Rogowiec, gm. Kleszczów
10.	COLEP Polska Sp. z o.o.	246	produkcja i konfekcjonowanie kosmetyków	Kleszczów, ul. Przemysłowa
11.	KNAUF Bauprodukte Sp. z o.o.	45	produkcja mat. budowlanych (zaprawy, kleje, masy samopoziomujące)	Rogowiec, gm. Kleszczów
12.	ARIX Sp. z o.o.	108	producent artykułów czystości, higieny osobistej w domu i firmie; gąbki kuchenne,	Kleszczów ul. Przemysłowa
13.	KERSTEN EUROPE Sp. z o.o.	24	gięcie i walcowanie na zimno profili, blach, kształtowników i rur.	Kleszczów ul. Przemysłowa
14.	ELBEST Sp.z o.o.	636	1. hotelarsko - gastronomiczna z cateringiem włącznie; 2. ochrona osób i mienia; 3. utrzymanie czystości pomieszczeń biurowych i przemysłowych; 4. konserwacji i utrzymania terenów zielonych, placów, dróg; 5. leasingu pracowniczego 6. usług transportowych	Rogowiec 97-400 Bełchatów skr. poczt. 99
15.	ELBIS Sp.z o.o.	40	przygotowanie inwestycji oraz budowa i eksploatacja elektrowni	ul. Instalacyjna 2 97-427 Rogowiec
16.	ENERGOSERWIS Kleszczów Sp.z o.o.	110	energetyka	97-427 Rogowiec, ul. Instalacyjna 2
17.	KOPALNIA Surowców Mineralnych „Kosmin“	15	kopalnia specjalizuje się w wydobyciu surowców mineralnych: żwir i piasek	Antoniówka 97-410 Kleszczów
18.	MAYA Victory Sp.z o.o.	16	unieszkodliwianie zużytych źródeł światła	Bogumiłów , ul. Nowa2 97-410 Kleszczów
19.	Caparol Polska Sp. z o.o.	22	produkcja farb i tynków wewnętrznych i zewnętrznych, lakierów oraz dekoracyjnych powłok ściennych i posadzkowych	Żłobnica, ul. Milenijna 3 97-410 Kleszczów
20.	Izolbet Sp. z o.o.	31	producent hydroizolacji i chemii budowlanej	Kleszczów ul. Przemysłowa

Największym pracodawcą w gminie jest kopalnia węgla brunatnego oraz elektrownia, dające łącznie zatrudnienie około 80% ogółu zatrudnionych.

Sektor Małych i Średnich Przedsiębiorstw rozwija się prężnie, rośnie liczba przedsiębiorstw usługowych i produkcyjnych, szczególnie handlowych usług budowlanych oraz transportowych. Na koniec lutego 2007 roku na terenie Gminy Kleszczów były zarejestrowane 4 spółdzielnie, 35 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, 6 spółek jawnych oraz 5 spółek akcyjnych.

b) Identyfikacja problemów

Analiza A - B - C

Atuty rozwojowe	Bariery rozwojowe	To co ciekawe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój przemysłu w gminie głównym źródłem zatrudnienia mieszkańców, ▪ Obszar gminy obejmuje Łódzką Strefę Ekonomiczną, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak gospodarstw rolnych o dużej powierzchni, ▪ Niski poziom wskaźnika aktywizacji gospodarczej oraz ujemne PEAI, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Czy podniesienie jakości kształcenia ustawicznego wpłynie na wzrost postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców?

3. Sfera społeczna

a) Ludność

Sytuacja demograficzna i społeczna terenu

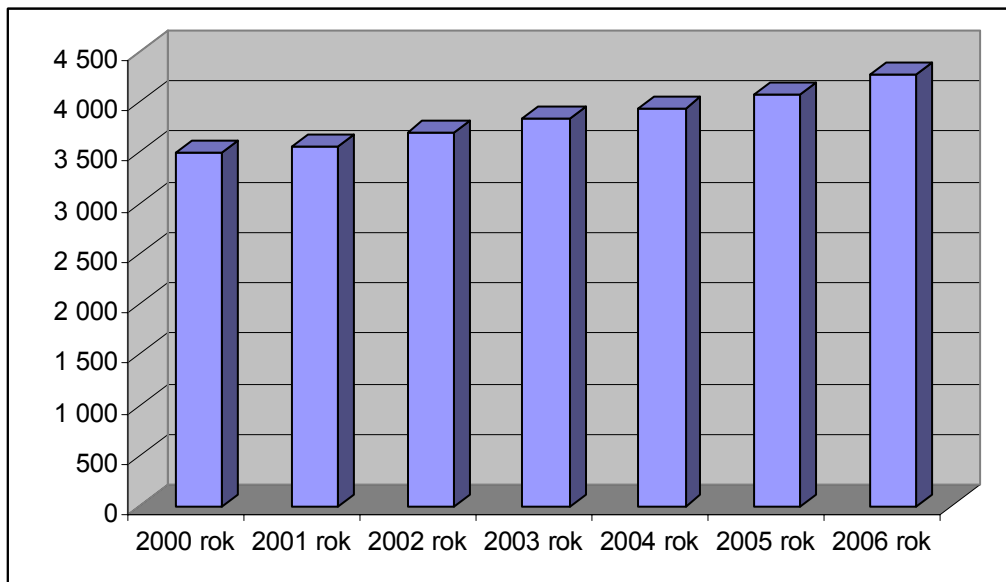
Stan ludności na dzień wg stałego miejsca zameldowania ogółem

Rok	Stan ludności na dzień 31 XII		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2000	3 495	1 755	1 740
2001	3 565	1 802	1 763
2002	3 696	1 854	1 842
2003	3 831	1 918	1 913
2004	3 935	1 971	1 964
2005	4 065	2 043	2 022
2006	4 281	2 137	2 144

Źródło: GUS

W latach 2000-2006 w gminie przybyło 786 osób. Liczba mieszkańców rosła systematycznie. Stosunek liczby mężczyzn do liczby kobiet waha się w granicach ok. 50%.

Wzrost liczby ludności w gminie w latach 2000-2006

Źródło: GUS

Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Kleszczów

Miejscowości	2004	2005	2006	2007
Bogumiłów	6	6	6	4
Kamień	105	104	99	98
Dębina	132	116	110	100
Rogowiec	37	37	35	43
Antoniówka	219	223	222	229
Kleszczów	1202	1308	1426	1526
Łuszczanowice	585	595	679	698
Łękińsko	669	677	684	698
Czyżów	143	143	142	153
Wolica	360	376	381	392
Żłobnica	354	362	377	394
Słok I	9	9	8	8
Kocielizna	8	8	8	8
Łuszczanowice Kol.	146	148	141	138
Adamów	7	8	8	8

Kol.Wola				
Grzymalina	26	26	26	26
Stefanowizna	6	6	6	5
Ogółem	4014	4152	4358	4528

Przyrost naturalny w latach 2000 -2006 w Gminie Kleszczów

Rok	Wartość	J.m.
2000	- 5	Osoba
2001	1	Osoba
2002	20	Osoba
2003	- 9	Osoba
2004	0	Osoba
2005	9	Osoba
2006	32	Osoba

Źródło: GUS

W Gminie Kleszczów obserwujemy dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego z wyjątkiem roku 2000 i 2003, gdzie wskaźnik był ujemny. W roku 2006 odnotowujemy dość wysoki przyrost naturalny +32 osoby, jest to najlepszy wynik z ostatnich 7 lat.

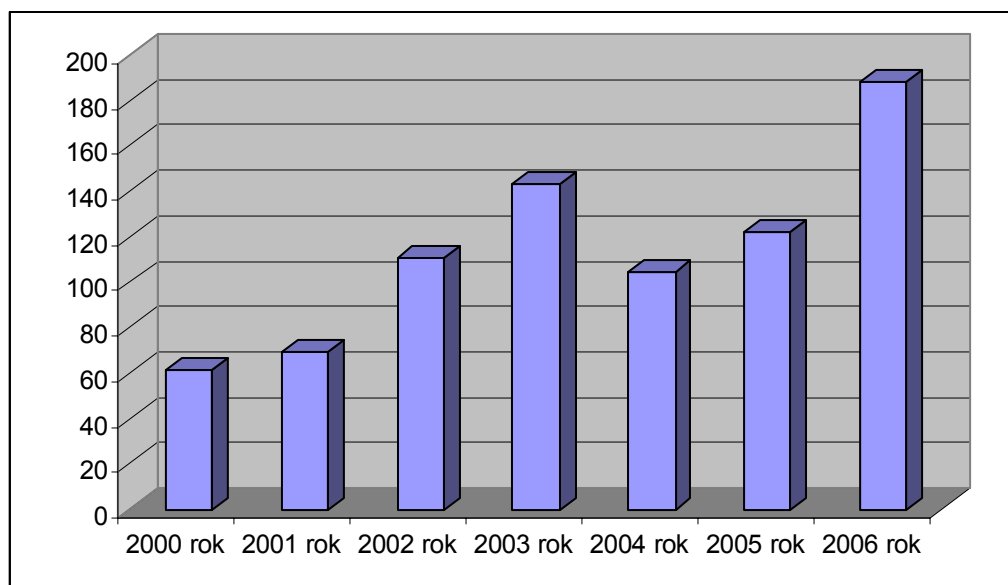
Czułym miernikiem zmian sytuacji społeczno-gospodarczej jest migracja. Ludzie osiedlają się na terenach, których perspektywy rozwojowe postrzegają z optymizmem, natomiast spontaniczna emigracja z danego terenu jest zawsze sygnałem zagrożenia zapaścią rozwojową.

Saldo migracji w ruchu wewnętrznym w gminie

Rok	Wartość ogółem	J.m.
2000	+ 61	Osoba
2001	+ 69	Osoba
2002	+ 111	osoba
2003	+ 143	osoba
2004	+ 104	osoba
2005	+ 122	osoba
2006	+ 188	osoba

Źródło: GUS

Saldo migracji w Gminie Kleszczów

Źródło: GUS

Przez wszystkie analizowane lata w Gminie Kleszczów utrzymuje się dodatnie saldo migracji. Od 2000 roku saldo migracji wzrosło o 127 osób. W 2006 roku saldo migracji wyniosło aż +188 osób. Jest to dobra prognoza na przyszłość.

Struktura ludności według płci, wieku, wykształcenia

Analizując strukturę wieku ludności Gminy Kleszczów, wyróżniono jej 3 podstawowe kategorie, istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym tj. w wieku od 0 do 17 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym, w tym: kobiety od 18 do 59 lat, a mężczyźni od 18 do 64 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym: kobiety od 60 lat i więcej, a mężczyźni od 65 lat i więcej.

Od roku 2002 do 2006 roku liczba ludności w wieku:

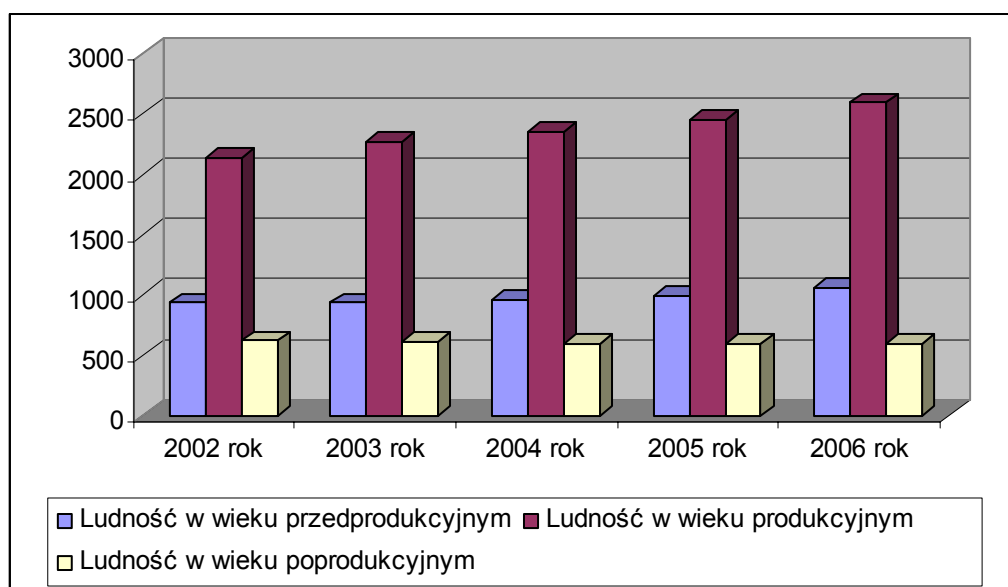
- przedprodukcyjnym - zwiększyła się o 127 osób,
- produkcyjnym – zwiększyła się o 454 osoby,
- poprodukcyjnym – zmniejszyła się o 28 osób.

Struktura ludności z punktu widzenia rynku pracy i struktury wieku

Lata	2002	2003	2004	2005	2006
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	938	937	959	995	1 065
Ludność w wieku produkcyjnym	2 140	2 271	2 354	2 450	2 594
Ludność w wieku poprodukcyjnym	623	611	602	594	595

Źródło: GUS

Ludność wg ekonomicznych grup wieku w poszczególnych latach

Źródło: GUS

W Gminie Kleszczów korzystny jest wskaźnik Wdz, świadczący o młodości populacji i możliwości w przyszłości zastąpienia obecnie pracujących młodszym pokoleniem (woj. łódzkim Wdz wynosił 33). Natomiast proporcja liczby ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym oraz wskaźnik Wo jest mniej korzystna w Kleszczowie, niż średnia z terenu województwa ($W_s = 27$ i $W_o = 60$), niemniej ma tendencję do poprawy. Należy zaznaczyć, że wysoki wskaźnik W_o jest w znacznym stopniu „zasługą” dużej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, co jest korzystnym zjawiskiem. Udział ludzi starszych w ogólnej liczbie ludności utrzymuje się na poziomie średniej wojewódzkiej.

Poziom wykształcenia w Gminie Kleszczów w 2002 roku

Wykształcenie	Ogółem	Stan procentowy	Mężczyźni	Kobiety
Wyższe	167	5,66 %	69	98
Policealne	59	2 %	12	47
Średnie razem	539	18,27 %	217	319
Zasadnicze zawodowe	680	23,05 %	453	227
Podstawowe ukończone	1 177	39,91 %	609	568
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	327	11,08 %	118	209

Źródło: GUS

Największa liczba osób (ok. 40 % ludności) posiada wykształcenie podstawowe ukończone. Jest to sytuacja podobna do innych gmin województwa łódzkiego. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada ok. 23% mieszkańców Gminy Kleszczów, a wykształcenie wyższe 5,66% mieszkańców. Ogólnie poziom wykształcenia w gminie jest średni. W Gminie Kleszczów wykształcenie wyższe, policealne i średnie posiada więcej kobiet niż mężczyzn. Jest to tendencja obserwowana w większości gmin w Polsce.

b) Szkolnictwo

Najmłodsze dzieci mogą korzystać z opieki w 3 przedszkolach: w Kleszczowie, Łuszczanowicach, Łękińsku.

Publiczne Przedszkole Samorządowe w Łękińsku znajduje się przy ulicy Szkolnej 18. Umiejscowione jest przy trasie do Elektrowni Bełchatów i Kopalni Bełchatów. W przedszkolu są dwa oddziały: 5 i 6 latków - grupa starsza i 3, 4, 5latki - grupa młodsza. Obecnie do placówki uczęszcza 52 dzieci. Przedszkole posiada ofertę zajęć dodatkowych.

Publiczne Przedszkole Samorządowe w Kleszczowie posiada obecnie 3 oddziały (3-4 latki i 5-6 latki). Przedszkole obejmuje swym wychowaniem 62 dzieci. Każdy oddział posiada wyposażoną odpowiednio salę zajęć i zabaw. Przedszkole zatrudnia 4 nauczycieli, 5 osób obsługi oraz nauczycieli zajęć dodatkowych. Do zajęć dodatkowych należą: zajęcia rytmiczne, język angielski, gimnastyka korekcyjna, logopedia.

Publiczne Przedszkole Samorządowe w Łuszczanowicach to nowoczesne, architektoniczne przedszkole, doskonale wyposażone. W przedszkolu działają obecnie 3 oddziały (3-4latki, 5-latki),

które obejmują swoim wychowaniem 62 dzieci. Każdy o oddział posiada ładnie i funkcjonalnie urządzonej salę zajęć i zabaw. Przedszkole zatrudnia 3 nauczycielki, 9 osób obsługi oraz nauczycieli zajęć dodatkowych. Do zajęć dodatkowych należą: zajęcia rytmiczne, zajęcia taneczne, poranki symfoniczne prowadzone przez Łódzkie Towarzystwo Muzyczne im. Karola Szymanowskiego, język angielski dla dzieci 5,6 – letnich, gimnastyka korekcyjna oraz zajęcia logopedyczne.

W Gminie Kleszczów działają 2 szkoły podstawowe oraz 1 gimnazjum: SP i gimnazjum w Kleszczowie oraz SP w Łękińsku. W 2006 roku do szkoły podstawowej w Kleszczowie uczęszczało 266 dzieci a do szkoły podstawowej w Łękińsku 97 dzieci. Natomiast w gimnazjum uczyło się 172 dzieci. Uczniowie mają do dyspozycji w pełni wyposażone sale dydaktyczne, możliwość rozwijania zainteresowań podczas różnych zajęć pozalekcyjnych, atrakcyjną ofertę organizowanego przez gminę wypoczynku letniego i zimowego. Ważnym wsparciem dla uczniów i studentów mieszkających na terenie gminy jest uruchomiony w 2003 roku gminny program pomocy stypendialnej.

Personel i infrastruktura placówek oświatowych w 2003 i 2006 roku

Szkoła	Liczba sal lekcyjnych		Liczba oddziałów		Liczba nauczycieli		Liczba pracowników		Średnia liczba uczniów na oddział	
	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006
SP Kleszczów	19	12	12	13	33	32	14	10	19	17
SP Łękińsko	10	10	6	6	18	18	14	12	17	14
Gimnazjum	7	9	9	10	27	25	37	8	19	19

Problemy placówek oświatowych wynikają ze stanu infrastruktury edukacyjnej. W odniesieniu do gimnazjum, należy zauważyć, iż zajmuje ono 1 budynek wspólnie ze szkołą podstawową. Z tym związane są problemy 'lokalowe' przy korzystaniu z sal lekcyjnych i sali gimnastycznej, która jest jedna na dwie szkoły. Gimnazjum w obecnej siedzibie nie posiada także nowoczesnego wyposażenia, pomocy naukowych.

Na terenie gminy nie ma obecnie szkolnictwa zabezpieczającego potrzeby mieszkańców na poziomie ponadgimnazjalnym. Uczniowie dojeżdżają do liceów i techników zlokalizowanych w Bełchatowie, Radomsku i Piotrkowie Trybunalskim.

W sierpniu 2009 roku ma powstać w Kleszczowie kompleks dydaktyczno-sportowy "Solpark Kleszczów" (słowo "SOLPARK" stanowi skrót od "Słonecznego Parku"). Kompleks wyposażony będzie w:

- o gimnazjum dla 200 uczniów,
- o szkołę ponadgimnazjalną dla 200 uczniów,
- o internat złożony z 50 dwuosobowych pokoi,
- o basen sportowy o długości 25m,

- o basen rekreacyjny z dwiema zjeżdżalniami wodnymi,
- o halę sportową,
- o centrum kultury: duża sala konferencyjno-widowiskowa na 300 osób (aula), mniejsza sala konferencyjna na 50 osób, zaplecze socjalno-techniczne, stołówka na 100 osób z pełnym zapleczem gastronomicznym,
- o basen dla dzieci, jacuzzi, zewnętrzny basen letni z plażą i brodzikiem dla dzieci, kręgielnia, sala gier automatycznych, bilard,
- o pomieszczenia do rehabilitacji i odnowy biologicznej - sauny suche i mokre, grota solna, kriokomora, sala ćwiczeń;
- o sezonowe lodowisko sztuczne z trybunami na 217 miejsc, które po sezonie zimowym przeznaczone będzie na plac do jazdy na rolkach lub plac do organizowania plenerowych imprez i koncertów,
- o boisko piłkarskie z podgrzewaną sztuczną trawą, trybuna na 320 miejsc,
- o trzy korty tenisowe ze sztuczną nawierzchnią,
- o parkingi na ok. 150 pojazdów.

Komputery w szkołach w Gminie Kleszczów – 2006 rok

Szkoły	Komputery w szkole	Pracownie komputerowe	Komputery podłączone do Internetu
Podstawowe (razem)	51	2	31
Gimnazjum	23	1	21

Źródło: GUS

Wszystkie szkoły w Gminie Kleszczów posiadają pracownie komputerowe wraz z komputerami podłączonymi do Internetu.

c) Sport

Na terenie gminy działa Ludowy Klub Sportowy Omega. Infrastruktura należąca do LKS Omega (stadion sportowy w Kleszczowie oraz 5 boisk), tworzy warunki dla rozwoju kultury fizycznej w gminie. Klub posiada zaplecze techniczne umożliwiające uprawianie lekkoatletyki, piłki siatkowej, koszykówki, tenisa stołowego oraz piłki nożnej.

Kleszczowski LKS "Omega" należy do czołówki ludowych klubów sportowych w województwie łódzkim. W pięciu sekcjach ćwiczą tu dziesiątki utalentowanych sportowców. Zawodnicy z Kleszczowa

mają na swoim koncie tytuły mistrzów Polski (w koszykówce mężczyzn) oraz województwa m.in. w halowej piłce nożnej seniorów, siatkówce mężczyzn, w koszykówce mężczyzn oraz w piłce plażowej mężczyzn.

Do ważnych obiektów sportowo – rekreacyjnych należą także ścieżki rowerowe, których obecnie na terenie gminy jest 35,48 km.

d) Kultura

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, w ramach którego działają domy kultury w Łękińsku, Łuszczanowicach, Żłobnicy, Wolicy, Antoniówce oraz Kleszczowie, a także świetlice w Czyżowie, Kamieniu, Rogowcu i Dębinie, stanowi główną instytucję kulturalną funkcjonującą na terenie gminy.

Głównym celem działalności Ośrodka jest kompleksowe rozpoznanie, rozbudzenie i zaspokajanie potrzeb i zainteresowań mieszkańców gminy w zakresie szeroko pojętej kultury, sportu i rekreacji. Wielokierunkowa działalność Ośrodka prowadzona jest na podstawie własnego programu, adresowanego do całej społeczności lokalnej bez względu na wiek, poglądy czy wyznanie. Oferta Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji obejmuje m.in. organizację dyskotek, wystaw, kiermaszów, festynów, imprez estradowych.

Do podstawowych zadań Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczowie należą w szczególności:

- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- organizacja imprez kulturalno – rozrywkowych,
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego,
- gromadzenie, ochrona i udostępnienie dóbr kultury,
- tworzenie warunków dla rozwoju folkloru i rękodzieła ludowego i artystycznego,
- prowadzenie wiejskich bibliotek publicznych,
- prowadzenie klubów i kół zainteresowań,
- stwarzanie warunków do masowego uprawiania turystyki i rekreacji,
- realizacja innych zadań wynikających z potrzeb społecznych w zakresie kultury, sportu i rekreacji.

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji posiada wielofunkcyjne budynki, wyszkoloną kadra instruktorską oraz odpowiednie wyposażenie techniczne, co umożliwia prowadzenie różnorodnych zajęć i kółek takich jak:

- zajęcia aerobiku,
- rękodzieło artystyczne,
- kółko fotograficzne,

- kółko plastyczne,
- kółko filmowe,
- kółko taneczne,
- kółko teatralno – recytatorskie.

Gmina posiada Gminną Bibliotekę Publiczną z 2 filiami w Łękińsku i Żłobnicy.

Biblioteki w Gminie Kleszczów – 2006 rok

Biblioteki i filie	Pracownicy	Księgozbiór	Czytelnicy w ciągu roku	Obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich
Ob.	Osoba	Wol.	Osoba	Ob.
3	3	31 570	797	2

Źródło: GUS

Dumą mieszkańców jest Młodzieżowa Orkiestra Dęta, często nagradzana na różnego rodzaju festiwalach i konkursach.

W styczniu 2007 roku rozpoczął swoją działalność Klub Seniora, który korzysta z sali w domu kultury w Żłobnicy. Celem udzielającej się w klubie grupy seniorów jest aktywizacja ludzi starszych poprzez udział w różnego rodzaju spotkaniach integracyjnych, artystycznych i okolicznościowych. W przyszłości członkowie klubu planują organizować wyjazdy do teatrów, kin, galerii, wycieczki autokarowe, krajoznawcze wycieczki rowerowe lub turystyczno-pielgrzymkowe. Latem mają być organizowane spotkania plenerowe i ogniska.

e) Rynek pracy

Jednym z ważnych czynników wpływających na rynek pracy jest **poziom zatrudnienia**.

Kleszczów jest specyficzną gminą, na tle kraju. Przede wszystkim daje zatrudnienie ponad kilka razy większej liczbie osób niż wynosi liczba mieszkańców, co nie oznacza nieobecności zjawiska bezrobocia.

Liczba osób pracujących w Gminie Kleszczów

Liczba osób zatrudnionych	2004	2005	2006
ogółem	17 378	17 577	17 477
mężczyźni	14 681	14 826	14 669
kobiety	2 697	2 751	2 808

Źródło: GUS

W 2004 roku zatrudnienie kształtowało się na poziomie – 17 378 osób, do 2006 roku wzrosło o 99 osób nowo zatrudnionych i wyniosło 17 477 osób. Wzrost zatrudnienia w gminie w ciągu analizowanych trzech lat nie był jednak systematyczny, w 2006 roku zmalała liczba osób pracujących w porównaniu do 2005 roku.

W Gminie Kleszczów w latach 2004 - 2006 obserwujemy zdecydowanie większe zatrudnienie mężczyzn niż kobiet.

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno – gospodarczych. Rozmiar bezrobocia zależy od systemu gospodarczego i aktualnie prowadzonej polityki krajowego rynku pracy. Związane jest zwykle z poziomem nowych inwestycji i trwałym zatrudnianiem pracowników w nowopowstałych i nowoczesnych zakładach pracy sektora publicznego lub prywatnego.

Bezrobocie w latach 2004 - 2006

Bezrobotni	Gmina Kleszczów		
	2004	2005	2006
ogółem	252	235	220
mężczyźni	82	76	49
kobiety	170	159	171

Źródło: GUS

W roku 2006 było 220 osób bezrobotnych na terenie Gminy Kleszczów – czyli 8,48% osób w wieku produkcyjnym. Choć od roku 2004 liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 32 osoby, to problem bezrobocia wciąż istnieje. W latach 2004 – 2006 w Gminie Kleszczów pozostaje więcej kobiet bez pracy niż mężczyzn.

f) Pozostała infrastruktura

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy zlokalizowany jest jeden posterunek policji oraz 8 jednostek OSP: w Antoniówce, Dębinie, Kamieniu, Kleszczowie, Łękińsku, Łuszczanowicach, Wolicy i Żłobnicy. Jednostki te posiadają łącznie: 4 samochody pożarnicze typu lekkiego, 1 samochód typu lekkiego - do ratownictwa drogowego, 6 samochodów typu średniego, w tym 1 terenowy oraz 1 samochód typu ciężkiego.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Podstawowa opieka zdrowotna dla mieszkańców Gminy Kleszczów świadczona jest przez Ośrodek Zdrowia w Kleszczowie oraz jedną prywatną praktykę lekarską. Mieszkańcy mogą również korzystać z usług masażysty, gabinetu rehabilitacyjnego i czterech gabinetów stomatologicznych w Łękińsku,

Łuszczanowicach i dwóch w Kleszczowie. Dwa razy w miesiącu przyjeżdżają lekarze specjaliści. Kilka razy w roku w miejscowym ośrodku zdrowia istnieje możliwość poddania się badaniom profilaktycznym.

Mieszkańcy Kleszczowa mają stosunkowo łatwy dostęp do wysokiej klasy usług medycznych, które świadczone są przez szpitale oraz specjalistyczne przychodnie znajdujące się w Łodzi.

Zaopatrzenie farmaceutyczne zapewniają 1 apteka i 1 punkt apteczny.

Główną instytucją świadczącą pomoc ludności gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie który działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej. Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna dąży do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Klientami Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleszczowie są: osoby i rodziny niezaradne życiowo, osoby bezrobotne, osoby niepełnosprawne, ludzie starsi, dzieci i młodzież, bezdomni, rodziny i osoby dotknięte problemem alkoholowym, osoby opuszczające zakłady karne, ofiary klęsk żywiołowych, rodziny zagrożone demoralizacją i patologią. Do zadań Ośrodka należą sprawy dotyczące funkcjonowania pomocy społecznej, a w szczególności:

- o przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- o praca socjalna,
- o prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- o analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- o realizacja zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych,
- o rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Najczęstszą przyczyną udzielania pomocy jest bezrobocie i długotrwała choroba. Pomoc znacznie częściej udzielana jest mężczyznom niż kobietom. Pomoc dla dzieci jest udzielana jako pomoc dorosłemu „na dzieci” i w statystykach liczona jest jako pomoc dla jednego z rodziców.

Pomoc może być udzielona jednej osobie z kilku przyczyn. W tabeli umieszczono liczbę decyzji przyznania pomocy, a nie osób, którym tej pomocy udzielono. Umieszczono przyczynę udzielenia pomocy, czyli główny problem danej osoby czy rodziny. W rzeczywistości w jednej rodzinie występuje na ogół kilka problemów – dotyczy to przede wszystkim alkoholizmu, który znacznie częściej niż pokazuje to tabela jest udziałem osób objętych pomocą społeczną.

Przyczyny udzielenia pomocy społecznej w Gminie Kleszczów w latach 2004 - 2006

Przyczyny	2004			2005			2006		
	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób objętych pomocą	Liczba kobiet objętych pomocą	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób objętych pomocą	Liczba kobiet objętych pomocą	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób objętych pomocą	Liczba kobiet objętych pomocą
Alkoholizm	15	37	4	11	26	2	17	31	5
Bezdomność	9	16	6	5	8	2	8	22	5
Bezradność	82	267	51	69	226	43	73	241	49
Bezrobocie	166	529	79	167	525	84	174	537	86
Choroba	224	458	173	198	383	151	209	414	167
Kłęska żywiołowa	414	1064	201	462	1201	209	475	1222	206
Niepelnosprawność	50	145	27	51	136	29	61	153	34
Ochrona macierzyństwa	28	111	26	22	83	21	29	111	21
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ubóstwo	92	301	59	100	312	64	115	358	30
Zakład karny	3	3	0	4	9	1	4	7	1
Ilość decyzji	716	1864	372	755	1907	381	796	1959	376

W roku 2006 liczba wydanych decyzji o udzieleniu pomocy nieznacznie wzrosła w stosunku do roku 2004. Efekt ten jest związany ze wzrostem liczby osób meldujących się na terenie gminy.

Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej mieszka w Łuszczanowicach. W stosunku do liczby ludności, najwięcej decyzji o przyznaniu pomocy otrzymali mieszkańcy Wolicy. Średnio każdy mieszkaniec tego sołectwa został wsparty w różny sposób przez GOPS (wydano 302 decyzji o udzieleniu wsparcia, w sołectwie mieszka 381 osób), w Kleszczowie średnio co 5 mieszkańców otrzymał pomoc, w całej gminie średnio co 2. Powyższe nie oznacza, iż 50% mieszkańców korzysta z pomocy społecznej - dla jednej osoby jest wydawanych kilka decyzji o udzieleniu pomocy.

Pomoc społeczna w 2006 roku w rozbiciu na sołectwa

Sołectwo	Ilość objętych pomocą							
	Rodziny	Osoby						
		Ogółem	K	M	W wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
					K	M	K	M
Antoniówka	58	154	73	81	27	32	8	5
Czyżów	35	94	48	46	12	15	10	3
Dębina	24	71	38	33	15	11	5	5
Kamień	19	46	27	19	8	4	9	3
Kleszczów	121	308	163	145	59	71	32	11
Łękińsko	140	317	182	135	57	83	47	29
Łuszczanowice	180	429	243	186	76	103	45	31
Rogowiec	17	45	41	4	14	3	2	1
Wolica	108	302	161	141	67	82	21	10
Żłobnica	65	184	71	113	26	39	9	6

Fundacja

Na terenie gminy działa Fundacja Rozwoju Gminy Kleszczów. Fundacja ułatwia i optymalizuje proces inwestycyjny — prezentuje, doradza, pomaga. Potencjalni inwestorzy Gminy Kleszczów mogą tutaj załatwić wszystkie formalności i zakupić grunty pod swoją inwestycję.

Fundacja zajmuje się także popieraniem małej przedsiębiorczości. W tym celu utworzony w niej został Fundusz Popierania Przedsiębiorczości. To fundusz gwarancyjny, który umożliwia poręczanie w banku kredytów dla mniejszych przedsiębiorców, zainteresowanych podjęciem działalności na własny rachunek.

Fundacja Rozwoju Gminy Kleszczów prowadzi też promocję gminy. Ta działalność służy przekonywaniu inwestorów, że dogodne warunki techniczne stworzone w strefach przemysłowych Gminy Kleszczów, a także system ulg i preferencji sprzyjają powodzeniu nowych przedsięwzięć gospodarczych.

Fundacja stwarza także możliwość nauki języków obcych dla mieszkańców gminy oraz przyuczenia pracowników do nowych zawodów.

g) Poziom zamożności społeczeństwa

Poziom zamożności społeczeństwa w kraju i województwie łódzkim

Od 1996 roku w Polsce obserwuje się stały trend ubożenia pewnych części populacji, mimo ogólnego wzrostu poziomu dochodów i wydatków. Corocznie coraz większy odsetek ludności znajduje się poniżej granicy ubóstwa (opartej tak na miarach absolutnych jak i relatywnych). Wynika z tego, że coraz więcej rodzin nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb oraz, że zwiększa się stopień zróżnicowania dochodowego w społeczeństwie. O niskim stopniu zamożności mieszkańców województwa łódzkiego świadczy wysoka stopa bezrobocia oraz wzrastająca liczba osób pobierających świadczenia pomocy społecznej.

Poziom zamożności społeczeństwa w powiecie bełchatowskim i Gminie Kleszczów

Z danych z 2006 roku wynika, że dochód podatkowy Gminy Kleszczów na 1 mieszkańca wynosił 30 404,61zł.¹ Jest to najwyższy dochód podatkowy w Polsce jeśli chodzi o gminę wiejską. Pozostałe gminy powiatu bełchatowskiego posiadają poziom wskaźnika g kilkakrotnie mniejszy.

Poziom wskaźnika g w 2006 roku Gminie Kleszczów uległ wzrostowi w porównaniu w rokiem poprzednim.

Wskaźniki dochodów podatkowych dla poszczególnych gmin powiatu

Gmina	2005 rok	2006 rok
Bełchatów - miasto	666,67	681,35
Bełchatów – obszar wiejski	875,66	835,33
Drużbice – gmina wiejska	437,42	462,05
Kleszczów – gmina wiejska	29 514,11	30 404,61
Kluki – gmina wiejska	572,99	558,39
Rusiec – gmina wiejska	316,64	353,39
Szczerców – gmina wiejska	1 050,81	1 128,92
Zelów – gmina miejsko-wiejska	482,74	485,64

h) Mieszkalnictwo

Na terenie gminy w 2006 roku znajdowało się 1 149 budynków mieszkalnych. Wszystkie budynki podłączone w gminie są do sieci wodociągowej. 623 budynki podłączone są do sieci kanalizacyjnej

¹ Źródło: wskaźniki dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin (wskaźniki G), Źródło: Ministerstwo Finansów

(co stanowi 100% budynków w zwartej zabudowie). Telefon stacjonarny znajduje się praktycznie w każdym mieszkaniu.

Struktura przestrzenna zamieszkania na koniec 2003 i 2006 roku

Sołectwo	Liczba Mieszkańców		Liczba budynków mieszkalnych		Liczba osób na 1 budynek	
	2003	2006	2003	2006	2003	2006
Antoniówka	207	228	54	57	3,8	4,0
Czyżów	137	145	38	39	3,6	3,7
Dębina	154	114	58	49	2,7	2,3
Kamień	150	107	51	26	2,9	4,1
Kleszczów	1080	1337	255	345	4,1	3,9
Łękińsko	648	688	192	196	3,4	3,5
Łuszczanowice	681	796	184	204	3,7	3,9
Rogowiec	82	44	17	18	4,8	2,4
Wolica	406	394	104	112	3,9	3,5
Żłobnica	339	357	92	103	3,7	3,5
Ogółem	3884	4210	1045	1149	3,6	3,6

Struktura własności budynków mieszkalnych w 2002 i 2006 roku

Własność	Budynki		Mieszkania		Mieszkania zamieszkałe na stałe	
	2002	2006	2002	2006	2002	2006
Osób fizycznych	837	1123	871	1248	865	1248
Gminy	9	21	33	96	25	30
Skarbu państwa	6	4	6	4	6	4
Zakładów pracy	2	-	2	-	2	-
Pozostałych podmiotów	7	1	16	1	15	-
Wspólna z wyodrębnieniem własności lokali mieszkalnych	2	-	3	-	3	-
Wspólna bez wyodrębnienia własności lokali mieszkalnych	1	-	1	-	1	-

Średnia liczba osób na jeden budynek mieszkalny (w gminie występuje zabudowa jednorodzinna) jest mniej korzystna niż w woj. łódzkim, gdzie wynosi 2,96 osoby na mieszkanie. Kleszczów jest największym sołectwem w gminie, Rogowiec najmniejszym. Natomiast największa średnia liczba osób przypadających na 1 budynek mieszkalny jest w miejscowości Kamień. Najkorzystniejszy wskaźnik

dotyczący liczby osób przypadających na budynek występuje w miejscowości Dębina. Zdecydowana większość budynków mieszkalnych stanowi własność osób fizycznych.

i) Nagrody

Gmina i jej władze otrzymały wiele nagród i były laureatami licznych plebiscytów i konkursów.

W latach 2002-2006 Gmina Kleszczów dzięki wysokim dochodom budżetu utrzymała pozycję gminy najbogatszej (wskaźnik: dochody budżetu w przeliczeniu na głowę mieszkańca). Znacznie ważniejsze od pozycji w tym rankingu były jednak wyróżnienia, uzyskane za sposób gospodarowania tymi pieniędzmi. Począwszy od 2003 roku Kleszczów uzyskiwał wyróżnienie (statuetka im. Kazimierza Wielkiego), jako najbardziej proinwestycyjny samorząd wiejski w Polsce.

Osiągnięciem jest także otrzymywany nieprzerwanie od 2003 roku tytuł "Gminy Fair Play" - samorządu najlepiej przygotowanego w gronie gmin wiejskich do obsługi klientów i posiadającego najbardziej atrakcyjną ofertę dla inwestorów. Od 2005 roku Kleszczów ma prawo posługiwać się w swoich działaniach promocyjnych tytułem "Złota Lokalizacja Biznesu". W 2007 roku Kleszczów otrzymał również Złotą Statuetkę za uzyskanie pięciu certyfikatów.

Gmina uzyskała także tytuł "Lidera Funduszy Strukturalnych" w uznaniu za uzyskanie bardzo dużej kwoty z programu SAPARD na realizację inwestycji komunalnych.

Ważne znaczenie miały także wyróżnienia, przyznane Gminie Kleszczów w 2005 roku przez dziennik "Rzeczpospolita" w rankingu samorządów - tytuł najlepszej gminy w trzech dziedzinach: w rozwoju inwestycji, w inwestycjach związanych z ochroną środowiska, a także w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych.

Gmina Kleszczów wygrała również ranking inwestycyjny polskich samorządów w kategorii gmin wiejskich. Ranking inwestycyjny samorządów przygotowany został przez pismo "Wspólnota". Premiowane w nim były gminy i miasta, które poniosły największe nakłady inwestycyjne na infrastrukturę techniczną w przeliczeniu na głowę jednego mieszkańca.

W konkursie "Grunt na medal" który organizowany jest pod patronatem Ministerstwa Gospodarki wyróżnione zostały 2 tereny inwestycyjne położone w Gminie Kleszczów (Kleszczowska Strefa Przemysłowa II, Kleszczów - 28,5025 ha, Kleszczowska Strefa Przemysłowa III, Żłobnica - 76,8662 ha).

W roku 2004 wójt Kazimiera Tarkowska otrzymała tytuł "Człowieka Roku" przyznany przez redakcję branżowego pisma "Świat Energii", za stworzenie pionierskiego w skali polskich samorządów systemu energetyki komunalnej, a w 2007 tytuł "Wójta Roku '2006" w ogólnopolskim konkursie Telewizji Polskiej.

j) Współpraca z samorządami zagranicznymi

Gmina Kleszczów podjęła współpracę z partnerskim samorządem z Włoch - miastem Viadana w ramach unijnego programu Town Twinning. Podpisanie porozumienia o współpracy odbyło się w Viadanie podczas oficjalnego spotkania przedstawicieli obydwu samorządów. Ze strony Kleszczowa dokument podpisała wójt Kazimierza Tarkowska, a ze strony Viadany - burmistrz Giovanni Pavesi.

W tekście porozumienia zostały określone dziedziny, w których współpracować będą obydwie samorządy. Partnerstwo obejmować ma m.in. edukację, kulturę i sport, a także współpracę gospodarczą. Będzie obejmować wymianę i spotkania grup młodzieży oraz oficjalnych delegacji obydwu samorządów.

Przedstawiciele młodzieży uczestniczyli już w pierwszej wizycie kleszczowskiej delegacji w Viadanie. Uczniowie liceów oraz studenci wzięli udział w konferencji, podczas której dominowały takie tematy jak obywatelstwo europejskie oraz polityka Unii Europejskiej wobec młodego pokolenia.

Współpraca Kleszczowa i Viadany na płaszczyźnie gospodarczej będzie służyć poszukiwaniu nowych możliwości rozwoju gospodarczego obydwu gmin.

Viadana liczy 17000 mieszkańców i zajmuje powierzchnię 102,5 km². Jest największą gminą w prowincji Mantua i drugą pod względem wielkości gminą w regionie Lombardii. Viadana położona jest na północnym brzegu rzeki Pad i graniczy z regionem Emilia Romania.

k) Identyfikacja problemów

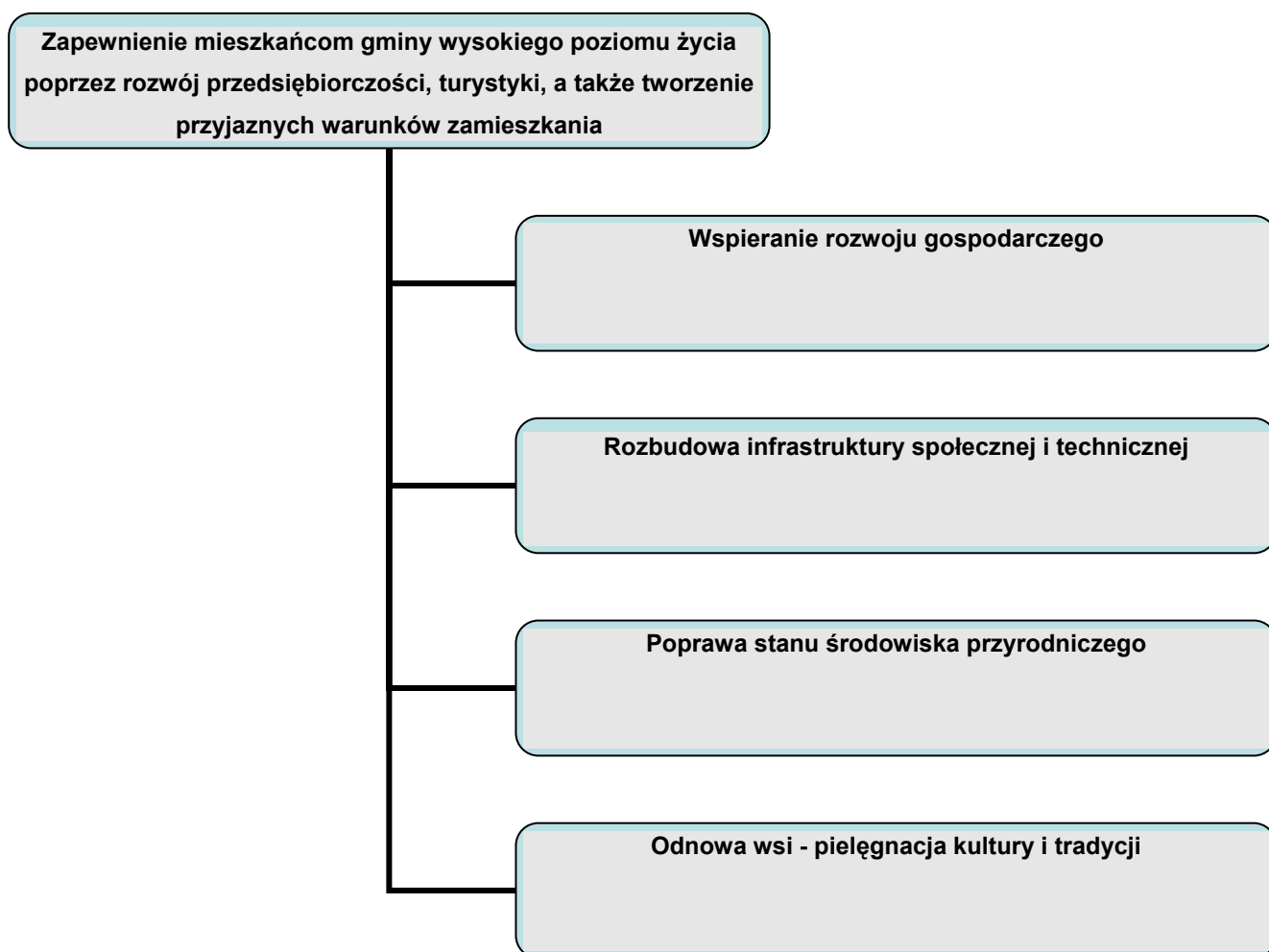
Analiza A - B - C

Atuty rozwojowe	Bariery rozwojowe	To co ciekawe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szkoły wyposażone w komputery, ▪ Działalność Ośrodka Kultury i Biblioteki, ▪ Spadek liczby osób bezrobotnych, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Problem bezrobocia szczególnie kobiet, ▪ Średni poziom wykształcenia mieszkańców gminy, ▪ Ograniczenie możliwości rozwoju bazy edukacyjnej w związku z istniejącą infrastrukturą edukacyjną. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Czy zmiany zachodzące w gospodarce narodowej zahamują negatywne zjawisko bezrobocia?

III. Cele ogólne i szczegółowe rozwoju Gminy Kleszczów

	<p>Głównym celem rozwoju Gminy Kleszczów, jest:</p> <p>Zapewnienie mieszkańcom gminy wysokiego poziomu życia poprzez rozwój przedsiębiorczości, infrastruktury społecznej, a także tworzenie przyjaznych warunków zamieszkania.</p>
--	--

Cel główny przekłada się na cele strategiczne, a te na cele cząstkowe

Cel strategiczny I. Wspieranie rozwoju gospodarczego poprzez:

- o działanie stref przedsiębiorczości,
- o wspieranie rozwoju nowych branż przemysłu, a przez to bardziej efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych (surowców, walorów przyrodniczych) oraz położenia dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
- o kształtowanie atrakcyjności terenu gminy dla potencjalnych inwestorów,
- o funkcjonowanie skutecznego systemu preferencji dla konkurencyjnych podmiotów gospodarczych, w szczególności zapewniających innowacyjność gospodarki.

Polityka Gminy Kleszczów powinna w dalszym ciągu wspierać działania ukierunkowane na dywersyfikację działalności ekonomicznej ludności wiejskiej. Rozwój pozarolniczej działalności na wsi może przyspieszyć przemiany strukturalne.

W Gminie Kleszczów szczególnie ważne wydaje się ciągłe wzbogacanie oferty turystycznej. Oferta turystyczna Gminy Kleszczów powinna opierać się na już istniejących zasobach naturalnych. Niezbędny jest przemyślany marketing terytorialny gminy. W celu budowy zintegrowanej ofert turystycznej ważna jest również współpraca samorządu z innymi gminami w regionie. W oparciu o turystykę tworzyć można solidne podstawy dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw prowadzonych przez mieszkańców.

Poprawę konkurencyjności rolnictwa w gminie można osiągnąć poprzez: modernizację gospodarstw, ukierunkowanie produkcji na rynek, aktywowanie inwestycji prorozwojowych oraz rozwój wszelkich form kooperacji między producentami. Efektem wzrostu konkurencyjności będzie zwiększenie dochodowości.

W ramach celu operacyjnego realizowane będzie wsparcie na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich, ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości, podnoszenie zdolności do zatrudnienia, zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej, wyrównywanie szans w dostępie do edukacji i rynku pracy, podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich, a zwłaszcza pozarolniczych umiejętności zawodowych oraz zwiększenie dostępu do podstawowych usług publicznych i społecznych.

Stymulowanie podnoszenia i aktualizacji umiejętności zawodowych przez pracowników, zwłaszcza osób starszych i o niskich kwalifikacjach, jest kluczowe dla utrzymania atrakcyjności pracowników dla pracodawcy i utrzymanie ich aktywności na regionalnym rynku pracy.

Cel strategiczny II. Rozbudowa infrastruktury społecznej i technicznej poprzez:

- o rozbudowa bazy edukacyjnej,
- o skuteczne wdrażanie kompleksowego programu poprawy stanu zdrowia mieszkańców oraz rozwoju profilaktyki „Nasze zdrowie w naszych rękach”,
- o budowę obiektów sportowo – rekreacyjnych w gminie,
- o rozwój usług rehabilitacyjnych oraz organizacja Centrum Rehabilitacji,
- o budowę i organizację domu opieki społecznej,
- o dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- o opracowanie programu profilaktyki i likwidowania wad postawy u dzieci,
- o poprawę powiązań komunikacyjnych i stanu dróg, zwłaszcza usprawnienie dojazdu do gminy i strefy przedsiębiorczości, umożliwienie transportu dużych gabarytów,
- o wzrost możliwości korzystania z kompleksowych informacji gospodarczych i szerokich usług telekomunikacyjnych,
- o rozbudowę oraz modernizację dróg gminnych i powiatowych na terenie gminy,
- o budowę nowych połączeń drogowych gminy z głównymi ciągami komunikacyjnymi,
- o zagospodarowanie terenów wzdłuż najbardziej uczęszczanych dróg i głównych tras dojazdowych, adaptacja istniejących niewykorzystanych obiektów i budowa nowych,
- o podjęcie działań zmierzających do wybudowania odcinka linii kolejowej i stacji,
- o rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej,
- o rozszerzenie systemu selekcji odpadów przy źródle,
- o organizacja składowiska, utylizacji i recyklingu odpadów,
- o rozbudowę sieci gazowej,
- o ciągłą modernizację sieci telefonicznej oraz dalszy postęp w zakresie możliwości korzystania z usług telekomunikacyjnych – stacje telefonii komórkowej,
- o modernizację linii średniego napięcia,
- o budowę ujęcia wody (w Bogumiłowie), niezbędnego dla zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej,
- o budowa urządzeń infrastrukturalnych w strefach przemysłowych.

Dostęp do edukacji i umożliwienie korzystania z usług edukacyjnych są podstawowymi czynnikami określającymi przebieg ścieżki edukacyjnej, a w rezultacie sytuację jednostek na rynku pracy. W ramach celu operacyjnego realizowane będą działania obejmujące wsparcie kierowane do osób i placówek realizujących proces kształcenia, mające na celu stworzenie dobrych warunków nauczania oraz równych szans w dostępie do edukacji, rozszerzenie oferty dydaktycznej o elementy rozwojowe, wykraczające poza standardowe programy nauczania, a także upowszechnienie kształcenia ustawicznego osób dorosłych w szczególności osób odchodzących od rolnictwa.

Ważnym elementem tego celu operacyjnego jest zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa. Niezbędna jest ciągła współpraca pomiędzy policją, strażą pożarną, a władzami gminy oraz działalność prewencyjna.

Pamiętać należy o wykorzystaniu Europejskiego Funduszu Społecznego w celu poprawienia bazy edukacyjnej w gminie oraz szkolenia kadr.

Cel strategiczny III. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez:

- o realizację programu działań edukacyjnych wśród mieszkańców w celu podniesienia ich świadomości na tym polu,
- o aktywizację lokalnej społeczności do działań na rzecz ochrony środowiska,
- o budowę systemu motywacji do większej dbałości o zachowanie porządku i poprawę estetyki,
- o ekologizację szkolnych programów nauczania,
- o aktywizację współpracy organizacji społecznych, instytucji oświatowych, lokalnych przedsiębiorców, władz lokalnych i wyższych szczebli w zakresie ochrony ekologicznej,
- o rekultywację terenów zdegradowanych,
- o powiększenie terenów leśnych,
- o ochronę rezerwatu przyrody,
- o wyłączenie z zabudowy terenów otwartych o najwyższych walorach środowiska przyrodniczego,
- o ochronę obiektów zabytkowych,
- o ochronę czystości wód przez prowadzenie działalności na terenie leja depresyjnego, w sposób nie zagrażający ich zanieczyszczeniu.

Ochrona środowiska, w tym w szczególności wód, lasów i gleb ma kluczowe znaczenie dla zachowania możliwości prowadzenia produkcji rolniczej oraz dla poprawy jakości życia na obszarze Gminy Kleszczów.

W ramach celu operacyjnego wspierane będą przede wszystkim przedsięwzięcia infrastrukturalne w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami komunalnymi, ochrony przyrody oraz nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

W Gminie Kleszczów szczególnie ważna jest likwidacja źródeł oraz skutków degradacji środowiska naturalnego.

Podjęmowane działania nie mogą być jednak pojedynczymi aktami niewkomponowanymi w całość przestrzeni wiejskiej. Ład przestrzenny to szczególna wartość, a jego zachowanie powinno być przedmiotem zainteresowania każdego mieszkańca.

Cel strategiczny IV. Odnowa wsi - pielęgnacja kultury i tradycji poprzez:

- o podjęcie działań na rzecz podniesienia świadomości kulturalnej mieszkańców,
- o wykorzystanie dziedzictwa kulturowego gminy i powiatu,
- o podniesienie jakości życia i pracy na wsi.

Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich nie jest możliwy bez bezpośredniego i szerokiego udziału społeczności lokalnych. Warunek ten spełniają upowszechniające się w kraju programy odnowy wsi, animowane i wspierane ze szczebla regionalnego. Zakładają one szerokie zaangażowanie społeczności lokalnej, płynące z przejmowania przez nią odpowiedzialności za przyszłość wsi, wykorzystanie miejscowych zasobów, ukierunkowanie lokalnych inicjatyw poprzez sformułowany oddolnie plan rozwoju (odnowy) wsi i ich realizację w partnerstwie sołectwa i gminy i umiejętności generowania środków. Efektem jest rozwój życia społecznego i kulturalnego wsi w oparciu o powiększaną i waloryzowaną infrastrukturę społeczną, wzrost poczucia tożsamości i pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego, poprawa i nowe kształtowanie warunków życia, również w sferze infrastruktury technicznej.

Realizacja celu doprowadzić ma do pielęgnacji kultury, poczucia tożsamości z tą kulturą oraz wykorzystanie jej w celu promowania gminy. Odnowa wsi wiązać się będzie również z rozwojem małych firm i gospodarstw agroturystycznych. Agroturystyka pomaga odkryć na nowo zapomniane tradycje, dzięki wykorzystaniu ich jako źródła zwiększenia swojego dochodu. Agroturystyka pomaga powrócić do tradycyjnej kuchni regionalnej, tradycyjnych zajęć i rozrywek, a nawet tradycyjnej zabudowy. Nie ulega wątpliwości, iż promocja kultury wiejskiej marginalizuje potencjał kulturowy obszarów wiejskich. Agroturystyka służy zahamowaniu tego zjawiska.

IV. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze

1. Fundamenty procesu przemian aktywizacyjnych na obszarach wiejskich

Przedsięwzięcia realizowane na obszarach wiejskich mające na celu poprawę jakości życia (rozwój gospodarki, kultury) opierają się w znacznym stopniu na pobudzaniu i wsparciu potencjału tkwiącego w większości społeczności oraz nakierowaniu go na lokalne zasoby i niewykorzystane możliwości rozwoju. Pełne wykorzystanie lokalnych zasobów jest więc elementem kluczowym aby wyprowadzić korzystne zmiany na danym terenie. Zasoby można podzielić na:

- materialne – elementy dziedzictwa kulturowego (obiekty mieszkalne, produkcyjne i użytkowe; infrastruktura techniczna i społeczna),
- niematerialne – kapitał ludzki (doświadczenie, umiejętności, przedsiębiorczość społeczeństwa).

Odrębnym zasobem jest jakość środowiska przyrodniczego (stopień zachowania naturalnych składników otoczenia, zakres degradacji poszczególnych składników), kulturowego (kultywowanie tradycji) i społecznego (więzi rodzinne, otwartość na innowacje).

Rozwój obszarów wiejskich mogą utrudniać takie czynniki jak: wadliwa struktura agrarna, mała skala produkcji, słaby stopień powiązań gospodarstw rolnych z rynkiem, niski poziom dochodów z rolnictwa w przeliczeniu na jednego zatrudnionego, słaby poziom wyposażenia technicznego gospodarstw, niedostateczne wyposażenie w urządzenia i sieci infrastruktury technicznej i społecznej, niedowład systemu instytucji, słabe przystosowanie do zmian na rynku pracy.

2. Analiza SWOT

Niezbędne w tym momencie jest uwzględnienie wewnętrznych czynników mających wpływ na rozwój gminy, jej mocnych stron, potencjału rozwojowego oraz zidentyfikowanie ewentualnych zagrożeń. Poniżej przedstawiona została analiza SWOT.

Analiza uwarunkowań wewnętrznych (mocne i słabe strony) stanowi pierwszą część analizy SWOT. Jej celem jest zidentyfikowanie atutów i słabości Gminy Kleszczów w aspekcie życia społecznego. Uwarunkowania wewnętrzne stanowią te czynniki, na które gmina ma wpływ, a zatem analiza taka jest szczególnie cenna, ponieważ na jej podstawie można ustalić właściwe kierunki działania. Drugą część analizy SWOT polega na zidentyfikowaniu tendencji występujących w otoczeniu, które mogą sprzyjać rozwiązywaniu kryzysów w rodzinie (szanse), bądź spowolnić te procesy (zagrożenia). Na uwarunkowania te gmina nie ma możliwości wpływu.

POŁOŻENIE, ŚRODOWISKO NATURALNE

Mocne strony	Słabe strony
<p><u>POŁOŻENIE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Położenie w centralnej Polsce, • Bliskość miasta Łodzi, • Bliskość dróg krajowych, <p><u>ŚRODOWISKO NATURALNE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Występowanie rzek na terenie gminy, • 3 zbiorniki retencyjne położone na terenie gminy, • Rezerwat przyrody, • Złóża węgla brunatnego, 	<p><u>ŚRODOWISKO NATURALNE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Słabe gleby, • Zanieczyszczone wody, • Niska świadomość mieszkańców o potrzebie ochrony środowiska naturalnego,
Szanse	Zagrożenia
<p><u>POŁOŻENIE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Położenie w województwie dynamicznie rozwijającym się, <p><u>ŚRODOWISKO NATURALNE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie walorów naturalnych 	<p><u>POŁOŻENIE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bliskość większych ośrodków miejskich może spowodować odpływ młodych ludzi z terenu gminy, <p><u>ŚRODOWISKO NATURALNE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenie zanieczyszczeniami spowodowanymi przez kopalnię i elektrownię,

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, GOSPODARKA KOMUNALNA

Mocne strony	Słabe strony
<p><u>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I GOSPODARKA KOMUNALNA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niskie, konkurencyjne ceny nieruchomości budowlanych, inwestycyjnych, działek rekreacyjno – wypoczynkowych, • Znakomite połączenia komunikacyjne z miastami: Częstochowa, Łódź, • Położenie w pasie rosnącej urbanizacji i wzrostu gospodarczego, • Dobry stan techniczny dróg, • Oczyszczalnia ścieków, • Sprawne funkcjonowanie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, • Większość domów podłączona do sieci wodociągowej, 	<p><u>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I GOSPODARKA KOMUNALNA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak drogi krajowej lub wojewódzkiej, która przebiegałaby przez gminę, • Brak sieci kanalizacyjnej w niektórych częściach gminy,
Szanse	Zagrożenia
<p><u>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I GOSPODARKA KOMUNALNA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Znaczny potencjał terenów niezagospodarowanych, • Wzrost dochodów budżetu gminy, • Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, 	<p><u>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I GOSPODARKA KOMUNALNA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Braki w gospodarce komunalnej i technicznej powodują niższe ceny terenów pod zabudowę,

GOSPODARKA, ROLNICTWO

Mocne strony	Słabe strony
<p><u>ROLNICTWO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Znaczne kompetencje zasobów ludzkich w sektorze rolniczym, <p><u>GOSPODARKA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Skłonność mieszkańców gminy do podejmowania działalności gospodarczej, Bardzo wysoki dochód podatkowy gminy, 	<p><u>ROLNICTWO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gospodarstwa rolne o małych rozmiarach, Niska opłacalność produkcji, <p><u>GOSPODARKA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Spadek wartości wskaźnika aktywizacji gospodarczej, Niska wartość wskaźnika PEAI,
Szanse	Zagrożenia
<p><u>ROLNICTWO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwój specjalizacji w rolnictwie, Wprowadzenie nowych technologii w rolnictwie, Bezzwrotna pomoc dla rolników ze środków UE, Zwiększanie areału gospodarstw, <p><u>GOSPODARKA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Duża wiedza mieszkańców gminy o możliwości pomocy z UE, Rozwój doradztwa, 	<p><u>ROLNICTWO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Niewykorzystanie możliwości jakie daje członkostwo w UE, niedostateczna wiedza rolników w tej dziedzinie, Silne tradycje rolnicze, <p><u>GOSPODARKA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Zmniejszanie chęci mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej, Brak promocji przedsiębiorczości, Duża konkurencja wśród gmin o pozyskanie funduszy europejskich, Niestabilny system prawny, Brak efektywnego systemu pożyczkowo – kredytowego,

KULTURA, SPORT, TURYSTYKA

Mocne strony	Słabe strony
<p><u>KULTURA, SPORT I TURYSTYKA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Działalność: Biblioteki Gminnej, Jednostek OSP, Orkiestry Dętej, 	<p><u>KULTURA, SPORT I TURYSTYKA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Uboga baza gastronomiczna i noclegowa, Mała liczba zabytków,

<ul style="list-style-type: none"> • Działalność Ośrodka Zdrowia, • Ścieżki rowerowe, • Punkt widokowy, • Baza noclegowa i gastronomiczna, • Działalność Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji oraz Klubu Sportowego 	
Szanse	Zagrożenia
<u>KULTURA, SPORT I TURYSTYKA</u>	<u>KULTURA, SPORT I TURYSTYKA</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie funduszy unijnych, • Rozwój infrastruktury turystycznej, • Współpraca z innymi gminami, • Wzrost liczby turystów zagranicznych i krajowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak szerokich działań na rzecz promocji gminy i regionu, • Brak inwestorów chętnych do rozbudowy infrastruktury turystycznej,

WARUNKI SOCJALNO – BYTOWE, POTENCJAŁ LUDZKI

Mocne strony	Słabe strony
<u>WARUNKI SOCJALNO – BYTOWE</u>	<u>WARUNKI SOCJALNO – BYTOWE</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Szkoły wyposażone w komputery podłączone do Internetu, • Działalność GOPS, • Zaangażowanie pracowników GOPS, • Znajomość problemów społecznych przez pracowników GOPS, • Spadek liczby osób bezrobotnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające dostosowanie profili nauczania do zmieniających się wymagań rynku pracy, • Brak na terenie gminy Liceum dla młodzieży, • Pogłębiające się różnice dochodów w poszczególnych grupach społecznych, • Problem bezrobocia wśród kobiet, • Stan infrastruktury edukacyjnej (Szkoła Podstawowa w Kleszczowie i Gimnazjum w jednym budynku)
<u>POTENCJAŁ LUDZKI</u>	<u>POTENCJAŁ LUDZKI</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca w świadomości społeczeństwa potrzeba aktywnego stylu życia, • Zwiększająca się liczba ludności, • Dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego w ostatnich latach, • Dodatnia migracja, • Rosnące ambicje młodych ludzi do podwyższania kwalifikacji zawodowych, • Rosnące zainteresowanie mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom wykształcenia mieszkańców, • Mało osób z wykształceniem wyższym,

<p>uczestnictwem w procesie decyzyjnym, świadczące o rozwoju społeczeństwa obywatelskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie trwałego systemu norm moralnych i prawnych, • Utrudniony dostęp do narkotyków, • Niski poziom przestępczości, 	
Szanse	Zagrożenia
<p><u>WARUNKI SOCJALNO – BYTOWE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Korzystanie z Europejskiego Funduszu Społecznego, • Wzrost środków finansowych na pomoc społeczną, • Wzrost ilości instrumentów finansowych wspierających tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich, • Zwiększenie dostępu do Internetu, • Rozwój gospodarczy całego kraju, <p><u>POTENCJAŁ LUDZKI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa w kraju, • Współpraca ponadlokalna na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przestępczości, • Poszerzenie procesów dydaktycznych o technologie informatyczne, • Rozwój zainteresowań młodego pokolenia, • Chęć zdobywania wykształcenia przez młodzież która rozumie zachodzące przemiany, • Niż demograficzny w Europie Zachodniej, 	<p><u>WARUNKI SOCJALNO – BYTOWE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nie wywiązywanie się państwa z własnych zobowiązań, • Utrzymująca się rozbieżność pomiędzy kwalifikacjami, a potrzebami rynku pracy, <p><u>POTENCJAŁ LUDZKI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Postępująca degradacja wartości rodziny, • Postępująca apatia i zniechęcenie oraz upowszechnienie się postawy roszczeniowej,

V. Realizacja zadań

Zadania i projekty przedstawione poniżej mają na celu poprawę jakości życia na terenie Gminy Kleszczów, a więc zmierzają do realizacji celu głównego rozwoju gminy. Polegają one przede wszystkim na odbudowie, rewaloryzacji, unowocześnieniu lub nadaniu wartości użytkowej tym składnikom struktury gminy, które są dla lokalnej społeczności wartościowe. Zadania te nie skupiają się tylko na inwestycjach ożywiających gospodarkę. Prowadzą także do nadawania wartości krajobrazowi, tworzenia miejsc spotkań, sportu i rekreacji, poprawy wyglądu i użyteczności budynków, powiększania atrakcji turystycznych.

1. Planowane zadania inwestycyjne w latach 2008 - 2013

Tytuł projektu	Koszt realizacji	Środki UE	Środki własne	Okres realizacji
Elektryfikacja gminy	18 000 000,00	13 500 000,00	4 500 000,00	2009-2011
Geotermia Kleszczów	20 000 000,00	17 000 000,00	3 000 000,00	2008-2010
Budowa linii kolejowej do strefy przemysłowej w Bogumiłowie	11 350 000,00	9 647 500,00	1 702 500,00	2008-2010
Przebudowa drogi powiatowej Antonówka - Kleszczów	3 000 000,00	2 550 000,00	450 000,00	2008-2009
Rozbudowa drogi powiatowej Łuszczanowice - Łękińsko	3 550 000,00	3 017 500,00	532 500,00	2008-2010
Modernizacja drogi powiatowej Łękińsko Brudzice	4 500 000,00	3 825 000,00	675 000,00	2008-2009
Przebudowa drogi powiatowej w Kleszczowie	470 000,00	399 500,00	70 500,00	2008-2009
Budowa ścieżki rowerowej przy drodze powiatowej z Kamienia w kierunku Osin	1 050 000,00	892 500,00	157 500,00	2008-2009
Przebudowa drogi powiatowej Łękińsko - Kamieńsk (ul. Szkolna)	4 450 000,00	3 782 500,00	667 500,00	2008-2010
Budowa gminnej obwodnicy Kleszczowa	2 532 074,08	1 899 055,56	633 018,52	2008-2009
Budowa dróg gminnych w strefie przemysłowej Kleszczów	1 100 000,00	935 000,00	165 000,00	2008-2010
Budowa chodnika przy drodze gminnej Łuszczanowice - Chorzenice	100 000,00	0	100 000,00	2008-2009
Modernizacja ulicy Sportowej w Kleszczowie	2 372 720,90	1 770 154,99	602 565,91	2009
Budowa ścieżek rowerowych przy drogach gminnych w Rogowcu	510 000,00	433 500,00	76 500,00	2008-2009
Budowa dróg gminnych w Bogumiłowie	46 743 205,60	35 057 404,20	11 685 801,40	2008-2010
Modernizacja dróg gminnych (sołectwo Rogowiec)	600 000,00	510 000,00	90 000,00	2008-2010
Modernizacja drogi gminnej w Wolicy "przez góry"	80 000,00	0	80 000,00	2008-2009
Przebudowa drogi gminnej ul. Miła w Kleszczowie	1 830 000,00	1 555 500,00	274 500,00	2008-2010
Rozbudowa ulicy Słonecznej w Kleszczowie	1 030 000,00	875 500,00	154 500,00	2008-2009
Budowa chodnika przy drodze gminnej w Wolicy	220 000,00	0	220 000,00	2008-2009
Rozbudowa drogi gminnej w Łuszczanowicach (GPZ-Huby Łuszczanowickie)	5 900 000,00	5 015 000,00	885 000,00	2008-2009
Rozbudowa drogi gminnej w Łuszczanowicach	920 000,00	0	920 000,00	2008-2010

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KLESZCZÓW

(obok posesji p. Sznober)				
Rozbudowa drogi gminnej w Łuszczanowicach pod lasem	4 550 000,00	3 867 500,00	682 500,00	2008-2010
Rozbudowa ulicy Sosnowej w Żłobnicy	1 050 000,00	892 500,00	157 500,00	2008-2009
Rozbudowa ulicy Ustronnej i Rolnej w Łękińsku	3 100 000,00	2 635 000,00	465 000,00	2008-2010
Budowa drogi gminnej Bogumiłów - Osiny	2 100 000,00	1 785 000	315 000,00	2008-2010
Rozbudowa drogi gminnej w Antoniówce	800 000,00	680 000,00	120 000,00	2008
Budowa drogi gminnej w Łękińsku obok boiska	800 000,00	680 000,00	120 000,00	2008-2009
Przebudowa drogi gminnej w Kleszczowie - ul. Łączna	3 030 000,00	2 575 500,00	454 500,00	2008-2010
"Droga do posesji pani Zagórskiej w Kleszczowie"	200 000,00	0	200 000,00	2008
Rozbudowa sieci dróg gminnych w Czyżowie	4 170 000,00	3 544 500,00	625 500,00	2008-2010
Rozbudowa ulicy Wschodniej w Kleszczowie, budowa chodnika	30 000,00	0	30 000,00	2008
Budowa ulicy Polnej w Kleszczowie	120 000,00	0	120 000,00	2008
Rozbudowa drogi gminnej na terenie strefy w Żłobnicy	20 000,00	17 000,00	3 000,00	2008
Budowa ścieżki rowerowej Żłobnica - Dębina	620 000,00	527 000,00	93 000,00	2008-2009
Uzbrojenie terenów komunalnych w Rogowcu	600 000,00	510 000,00	90 000,00	2008
Budowa budynków mieszkalnych	5 000 000,00	0	5 000 000,00	2008-2010
Budowa mieszkań socjalnych	250 000,00	0	250 000,00	2008-2010
Zakup samochodów pożarniczych	3 114 000,00	2 646 900,00	467 100,00	2008
Zakup wyposażenia kuchni (OSP Kleszczów)	95 000,00	0	95 000,00	2008
Zakup wyposażenia kuchni (OSP Żłobnica)	16 000,00	0	16 000,00	2008
Zakup motopompy	24 000,00	0	24 000,00	2008
Modernizacja Systemu Telewizji Przemysłowej	14000,00	0	14000,00	2008
Modernizacja Przedszkola w Łękińsku	90 000,00	76 500,00	13 500,00	2008
Budowa Przedszkola i Żłobka w Kleszczowie	5 200 000,00	4 420 000,00	780 000,00	2009-2010
Zakup łóżka rehabilitacyjnego do Ośrodka Zdrowia w Kleszczowie	10 000,00	8 500,00	1 500,00	2008

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KLESZCZÓW

Zakup przyrządu do komputerowego badania wzroku do Ośrodka Zdrowia w Kleszczowie	30 000,00	25 500,00	4 500,00	2008
Zakup wyposażenia do sal w Klinice Kardiologicznej - WAM	300 000,00	255 000,00	45 000,00	2008
Zakup centrali ISG - WAM	40 000,00	34 000,00	6 000,00	2008
Zakup urządzenia do chłodzenia mózgu wraz z monitorem funkcji mózgu oraz stanowiskiem intensywnej terapii noworodkowej - Instytut Centrum Matki Polki	350 000,00	0	350 000,00	2008
Rozbudowa sieci wodociągowej i olicznikowanie gminy	10 050 000,00	8 542 500,00	1 507 500,00	2008-2010
Rozbudowa kanalizacji deszczowej na terenie gminy	18 500 000,00	13 875 000,00	4 625 000,00	2009-2011
Kanalizacja sanitarna zagrodowa	120 000,00	0	120 000,00	2008-2010
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej - Łuszczanowice	70 000,00	59 500,00	10 500,00	2008-2010
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej - Łękińsko	250 000,00	212 500,00	37 500,00	2008-2010
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej - Kleszczów	90 000,00	76 500,00	13 500,00	2008-2010
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej - Żłobnica	150 000,00	127 500,00	22 500,00	2008-2010
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej - Antoniówka	60 000,00	51 000,00	9 000,00	2008-2010
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej - Wolica	60 000,00	51 000,00	9 000,00	2008-2010
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Czyżowie	3 200 000,00	2 720 000,00	480 000,00	2008-2010
Budowa kanalizacji sanitarnej - Bogumiłów	6 050 000,00	5 142 500,00	907 500,00	2008-2010
Budowa ujęcia wody w Bogumiłowie	5 000 000,00	4 250 000,00	750 000,00	2008-2009
Budowa oczyszczalni ścieków w Bogumiłowie	3 520 000,00	2 992 000,00	528 000,00	2008-2010
Modernizacja oczyszczalni ścieków Łuszczanowice	2 600 000,00	2 210 000,00	390 000,00	2008-2010
Modernizacja oczyszczalni ścieków w Żłobnicy	100 000,00	85 000,00	15 000,00	2008
Budowa systemów nawadniania trawników	50 000,00	0	50 000,00	2008
Budowa zbiornika wodnego w Czyżowie	5 120 000,00	0	5 120 000,00	2008-2010
Zakup urządzeń do gromadzenia odpadów	30 000,00	0	30 000,00	2008
Rozbudowa sieci gazowej - gazyfikacja gminy	6 500 000,00	5 525 000,00	975 000,00	2008-2010
Telefonizacja gminy	6 000 000,00	5 100 000,00	90 000,00	2008-2010

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KLESZCZÓW

Budowa parkingu w Kleszczowie	30 000,00	0	30 000,00	2008
Budowa placu parkingowego w Czyżowie	300 000,00	0	300 000,00	2008
Rozbudowa stacji paliw w Kleszczowie	585 000,00	0	585 000,00	2008
Budowa placu zabaw z Żłobnicy	30 000,00	0	30 000,00	2008
Modernizacja pomieszczeń w Ośrodku Zdrowia dla Klubu Seniora	50 000,00	0	50 000,00	2008
Modernizacja kotłowni lokalnej	340 000,00	0	340 000,00	2008
Zakup urządzeń do koszenia trawy	60 000,00	0	60 000,00	2008
Zakup pojazdu wielofunkcyjnego wraz ze sprzętą	500 000,00	0	500 000,00	2008
Zakup chłodni	30 000,00	0	30 000,00	2008
Zakup dwóch ciągników	440 000,00	0	440 000,00	2008
Zakup beczki asenizacyjnej	60 000,00	0	60 000,00	2008
Zakup pojazdu typu "BUS"	350 000,00	0	350 000,00	2008
Modernizacja DK w Kleszczowie	1 000 000,00	850 000,00	150 000,00	2008-2009
Modernizacja DK w Łuszczanowicach	2 500 000,00	2 125 500,00	375 000,00	2008
Przebudowa boiska przy DK w Żłobnicy	220 000,00	187 000,00	33 000,00	2008
Rozbudowa budynku świetlicy w Czyżowie	50 000,00	0	50 000,00	2008
Zakup nowego systemu alarmowego	4 972,00	0	4 972,00	2008
Zakup stołu do tenisa stołowego - plenerowego	5 000,00	0	5 000,00	2008
Zakup zestawów komputerowych	8 750,00	0	8 750,00	2008
Budowa kompleksu dydaktyczno (oświatowo) sportowego w Kleszczowie <i>W tym zadanie:</i>	218 000 000,00	9 341 019,07	208 658 980,93	2008-2010
Budowa Gimnazjum	11 295 105,81	9 341 019,07	1 954 086,74	
Zagospodarowanie terenów rekreacyjno - sportowych w Kleszczowie	25 250 000,00	0	25 250 000,00	2008-2010
Budowa boiska sportowego w Łękińsku	1 860 000,00	1 581 000,00	279 000,00	2008-2009
Budowa boiska w Żłobnicy	200 000,00	170 000,00	30 000,00	2008
Budowa boiska w Łuszczanowicach /plac po szkole	50 000,00	42 500,00	7 500,00	2008

2. Planowane zadania inwestycyjne po roku 2013

Gmina nie posiada projektów długoterminowych których realizacja nastąpiłaby po roku 2013.

VI. Powiązanie zadań realizowanych w ramach Planu Rozwoju Lokalnego z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu, województwa

Niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego to dokument programowy, który w swoich ustaleniach jest komplementarny do dokumentów planistycznych, będących podstawą polityki regionalnej zarówno na poziomie wojewódzkim, krajowym jak i europejskim. Zgodność Planu Rozwoju Lokalnego ze strategicznymi dokumentami planistycznymi wyższego rzędu jest bowiem warunkiem koniecznym jego skutecznej realizacji. Poniżej wykazano zgodność zakładanych kierunków rozwoju Gminy Kleszczów z założeniami niektórych dokumentów.

1. Powiązanie z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007 – 2013

Podstawą opracowania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kleszczów w zakresie metodycznym jest Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007 – 2013. Diagnoza stanu gminy, prognozy trendów demograficznych i gospodarczych oraz sformułowane na ich podstawie cele są spójne z założeniami i celami NPR. Należy podkreślić, iż diagnoza aktualnego stanu gminy w dziedzinie gospodarczej i społecznej ujawniła oraz potwierdziła występowanie na terenie gminy problemów i negatywnych tendencji opisywanych także w analizie stanu kraju zawartej w NPR. Chodzi tu m.in. o:

- słabe wykorzystanie szans wynikających z rozwoju turystyki w Polsce,
- trudną sytuację na rynku pracy – wysoką stopę bezrobocia oraz niski poziom wskaźników aktywności zawodowej i zatrudnienia,
- duże zróżnicowanie między dochodami gospodarstw domowych,
- zbyt niska aktywność społeczna Polaków,
- brak innowacyjnych przedsięwzięć.

W związku z tym cele strategiczne obu dokumentów są ze sobą powiązane. Dotyczy to głównie następujących celów NPR:

- wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia,
- podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

2. Powiązanie z Narodową Strategią Spójności

Zapisy Narodowej Strategii Spójności w zakresie identyfikacji problemów na obszarze Polski oraz zamierzonych do osiągnięcia celów są tożsame z celami stawianymi przed władzami oraz społecznością Gminy Kleszczów. Dotyczy to przede wszystkim następujących celów horyzontalnych:

a) Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej:

- Wzrost poziomu edukacji oraz poprawa jakości kształcenia,
- Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości,
- Przeciwdziałanie ubóstwu i zapobieganie wykluczeniu społecznemu,
- Wzmocnienie potencjału zdrowotnego kapitału ludzkiego.

b) Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów, m. in. poprzez:

- Zapewnienie i rozwój infrastruktury ochrony środowiska,
- Wsparcie podstawowej infrastruktury społecznej.

c) Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług:

- Wspieranie działalności wytwórczej przynoszącej wysoką wartość dodaną,
- Rozwój sektora usług,
- Poprawa otoczenia funkcjonowania przedsiębiorstw i ich dostępu do zewnętrznego finansowania,
- Społeczeństwo informacyjne,
- Zwiększenie inwestycji w badania i rozwój i tworzenie rozwiązań innowacyjnych.

d) Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej:

- Przeciwdziałanie marginalizacji i peryferyzacji obszarów problemowych.

e) Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich:

- Wyrównywanie szans rozwojowych na obszarach wiejskich.

Założenia Planu Rozwoju Lokalnego odnoszą się także do celu głównego NSS, określonego jako: *tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.*

3. Powiązanie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego

Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego przewiduje działania mające służyć rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów regionu oraz wyznacza kierunki rozwoju. Niniejszy dokument pełni taką samą rolę, jednakże działania w nim przewidziane mają charakter lokalny. Realizacja działań zapisanych w obu dokumentach sprawi, że będą na siebie oddziaływać. Dla uzyskania większych efektów działania te muszą być ze sobą spójne.

Niniejszy dokument realizuje postulaty strategii, szczególnie w następujących dziedzinach:

1. Oś priorytetowa II „Ochrona środowiska”,
2. Osi priorytetowej III „Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość”,
3. Osi priorytetowej V „Infrastruktura społeczna”.

4. Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego

Plan Rozwoju Lokalnego ze swoimi celami nadrzędnymi oraz celami cząstkowymi wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego. Głównymi celami rozwoju województwa, zgodnymi z założeniami PRL są bowiem:

- I. Wzrost poziomu cywilizacyjnego województwa**
 - Podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców,
 - Podniesienie jakości życia i stanu zdrowotności mieszkańców,
 - Uporządkowanie gospodarki przestrzennej.
- II. Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno – ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą**
 - Wspomaganie i promowanie różnych form edukacji regionalnej dzieci, młodzieży i dorosłych,
 - Inicjowanie i wspomaganie różnych form i przejawów kultury regionalnej oraz ruchów regionalistycznych.

Można stwierdzić, iż Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kleszczów jest zgodny z celami określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego i przyczyni się do rozwoju cywilizacyjnego oraz kulturalno – turystycznego w Gminie Kleszczów.

VII. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego

Ścisły monitoring projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej jest jednym z podstawowych warunków ich właściwej i efektywnej realizacji. W Planie Rozwoju Lokalnego znaczny nacisk kładzie się na ocenę przewidywanych efektów realizacji działań proponowanych w tym Planie. Podstawą takiej oceny będzie szacunek przewidywanych efektów realizacji proponowanych działań.

Zasadnicze znaczenie wśród metod oceny przewidywanych efektów, obok standardowych raportów i opisów poszczególnych projektów, mają ilościowe metody oceny. Stanowią one standardowe narzędzie stosowane w UE, pozwalające na usystematyzowane oceny i porównywanie realizacji działań. W ostatnich latach europejski system ocen ilościowych podlegał dynamicznemu rozwojowi, zmierzając w stronę zwiększenia przejrzystości procesu oceny. W związku z powyższym, obecnie mniejszy nacisk kładzie się na dane finansowe. Zamiast tego większą uwagę przywiązuje się do korzyści dla konsumentów, mierzone w jednostkach naturalnych.

Najważniejszym elementem jest dostęp pracowników gminy, radnych i mieszkańców do miar wskaźników, co umożliwi skuteczną realizację Planu. Istotną rolę wskaźników monitoringu oraz ewaluacji jest wskazywanie odstępstw w realizacji programu od zakładanej sytuacji modelowej, a przez to - identyfikowanie jego słabych i mocnych punktów, co umożliwi podejmowanie działań zaradczych. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji, poprzez swój wymiar statystyczny, mają równocześnie za zadanie wskazanie stopnia skuteczności władz zarządzających programem w rozwiązywaniu problemów rozwoju danego obszaru.

Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego będzie poddawana sprawdzeniu na poszczególnych etapach oraz na koniec okresu programowania. Zaleca się również kontrolę wskaźników co 2 lata. Kontrolę podlegać będzie stopień realizacji poszczególnych celów, monitorowanie postępu wdrażania zaplanowanych działań, ich zgodności z harmonogramem, sposób finansowania oraz rezultaty.

W wyniku wdrożenia działań zaplanowanych w Planie Rozwoju Lokalnego przewiduje się osiągnięcie następujących wskaźników ogólnych:

- wzrost ilości terenów zurbanizowanych i wyposażonych w infrastrukturę techniczną,
- wzrost poziomu zwodociągowania i skanalizowania gminy,
- polepszenie stanu dróg gminnych,
- zwiększenie długości dróg o nawierzchni ulepszonej,
- poprawa dostępności i jakości obiektów oświatowo – kulturalnych,
- liczba utworzonych nowych miejsc pracy,

- poprawa stanu środowiska przyrodniczego.

Każde działanie będzie podlegać kontroli i ocenie. Stopień realizacji poszczególnych działań zostanie określony przy pomocy wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania. Dodatkowo zaleca się aby każdy projekt był oceniany wg dodatkowego wskaźnika, jakim jest wskaźnik wkładu.

Komisja, poczynwszy od początku okresu programowania 1993 – 1999, zaleca konsekwentnie jednolity system czterech wskaźników służących ocenie i monitorowaniu projektów współfinansowanych w ramach polityki strukturalnej Wspólnot. Istotna jest **logiczna kolejność prezentowania wskaźników:**

- 1) Wskaźniki wkładu,
- 2) Wskaźniki produktu,
- 3) Wskaźniki rezultatu,
- 4) Wskaźniki oddziaływania.

Dwa ostatnie wskaźniki łącznie bywają określane jako wskaźniki celów projektu.

W poniższej tabeli zestawiono proponowane rodzaje wskaźników dla różnych rodzajów zadań oraz sposób ich pomiaru. Wskaźniki oddziaływania możemy podzielić na rozproszone i odroczone w czasie. Rozproszone, to oddziaływanie na sfery nie objęte bezpośrednio projektem. Odroczone w czasie to te, które będą mierzalne za kilka lub kilkanaście lat. Zaleca się szczegółowy pomiar wskaźników oddziaływania, choć są one trudno mierzalne. **To wskaźnik oddziaływania mierzony po kilku latach określa skuteczność projektu dla rozwoju lokalnego.**

Szczegółowe wskaźniki mogą być określane dopiero na poziomie poszczególnych projektów. Na poziomie planu możemy podać jedynie listę przewidzianych wskaźników, spośród których będą wybierane konkretne wskaźniki dla każdego projektu.

Produkt, to bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia, mierzony konkretnymi wielkościami.

Podane poniżej wskaźniki nie należy traktować jako dokładaną miarę. Mogą zaistnieć odchylenia. Plan ma charakter strategiczny i określa projekty do realizacji. Dokładne wskaźniki można podać po stworzeniu projektów architektonicznych.

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA	ROK 2008	ROK 2015
Długość przebudowanych dróg gminnych i powiatowych	km	0	25
Długość wybudowanych dróg gminnych		0	6

Długość wybudowanych ścieżek rowerowych/ ciągów pieszo-rowerowych	km	0	12
Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej	SZT	0	3
Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków	SZT	0	2
Liczba wyposażonych instytucji ochrony zdrowia	SZT	0	1
Liczba przebudowanych /wybudowanych obiektów sportowych		0	2
Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków	SZT	0	1
Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	KM	0	12
Liczba wybudowanych/przebudowanych obiektów instytucji kultury	SZT	0	1
Liczba projektów z zakresu edukacji	SZT	0	1

Rezultat można zdefiniować jako korzyści, jakie wynikną dla beneficjenta bezpośrednio po zakończeniu projektu w związku ze zrealizowanymi działaniami, tj. dostarczonymi mu usługami/dostawami, inwestycjami.

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA	ROK 2008	ROK 2015
Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich	MINUTA	0	10
Liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci wodociągowej	Osoba	0	200
Liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	Osoba	0	200
Liczba dzieci i młodzieży korzystających z infrastruktury edukacyjnej	Osoba	0	650
Liczba dzieci i młodzieży korzystających z infrastruktury sportowej	Osoba	0	450

Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych, które zostaną wykonane zakupionym sprzętem	SZT.	0	1200
---	------	---	------

Oddziaływanie (*ang. impact*), to konsekwencje wynikające z realizacji projektu, które wystąpią jakiś czas po zakończeniu projektu (mogą być obserwowane lub zmierzone). Efekty te mogą dotyczyć nie tylko beneficjenta, ale również innych podmiotów, które odniosły jakieś korzyści lub poniosły straty w wyniku realizacji projektu.

Oddziaływania		
Wskaźnik	Jednostka miary	Źródło
1. Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, deszczowej i gazowej	szt.	Statystyka gminna
2. Polepszenie stanu środowiska naturalnego (ilość odprowadzanych i oczyszczanych ścieków, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego)	%	Statystyka gminna
3. Wielkość migracji	szt.	Statystyka gminna,
4. Wzrost poziomu życia mieszkańców	%	Badania ankietowe
5. Zmniejszenie zachorowalności dzieci w placówkach kulturalno – oświatowych w wyniku poprawy warunków nauczania	%	Statystyka szkolna i gminna
6. Zwiększenie aktywności pozalekcyjnej uczniów w postaci ilości kółek zainteresowań	%	Statystyka szkolna
7. Zwiększenie aktywności rekreacyjnej mieszkańców	%	Statystyka gminna
8. Wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej ich modernizacji i ulepszenia nawierzchni	%	Badanie ankietowe
9. Spadek emisji niebezpiecznych związków - CO ₂ , SO ₂ , NO ₂	mg/m ³	Badania
10. Wzrost zdrowotności mieszkańców	%	Statystyka gminna
11. Polepszenie stanu środowiska naturalnego	%	Badania

VIII. Plan finansowy

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KLESZCZÓW

Modernizacja ulicy Sportowej w Kleszczowie				2 372 720,90	602565,91	1 770 154,99							2 372 720,90
Budowa ścieżek rowerowych przy drogach gminnych w Rogowcu	10 000,00	15 000,00	85 000,00	500 000,00	75 000,00	425 000,00							510 000,00
Budowa dróg gminnych w Bogumiłowie	41 968,00	10 492,00	31 476,00	13 185 109,27	3 296 277,30	9 888 831,97	33 516 128,33	8 379 032,10	25 137 096,23				46 743 205,60
Modernizacja dróg gminnych (sołectwo Rogowiec)	100 000,00	150 000,00	850 000,00	200 000,00	30 000,00	170 000,00	300 000,00	45 000,00	255 000,00				600 000,00
Modernizacja drogi gminnej w Wolicy "przez góry"	30 000,00	30 000,00	0	50 000,00	50 000,00	0							80 000,00
Przebudowa drogi gminnej ul. Miła w Kleszczowie	1 130 000,00	960 500,00	1 695 500,00	500 000,00	75 000,00	425 000,00	200 000,00	30 000,00	170 000,00				1 830 000,00
Rozbudowa ulicy Słonecznej w Kleszczowie	30 000,00	4 500,00	25 500,00	1 000 000,00	150 000,00	850 000,00							1 030 000,00
Budowa chodnika przy drodze gminnej w Wolicy	20 000,00	20 000,00	0	200 000,00	200 000,00	0							220 000,00
Rozbudowa drogi gminnej w Łuszczanowicach (GPZ-Huby Łuszczanowickie)	2 900 000,00	435 000,00	2 465 000,00	3 000 000,00	450 000,00	2 550 000,00							5 900 000,00
Rozbudowa drogi gminnej w Łuszczanowicach (obok posesji p. Sznober)	20 000,00	20 000,00	0	800 000,00	800 000,00	0	100 000,00	100 000,00	0				920 000,00
Rozbudowa drogi gminnej w Łuszczanowicach pod lasem	50 000,00	7 500,00	42 500,00	1 500 000,00	225 000,00	1 275 000,00	3 000 000,00	450 000,00	2 550 000,00				4 550 000,00
Rozbudowa ulicy Sosnowej w Żłobnicy	50 000,00	7 500,00	42 500,00	1 000 000,00	150 000,00	850 000,00							1 050 000,00
Rozbudowa ulicy Ustronnej i Rolnej w Łękińsku	50 000,00	7 500,00	42 500,00	50 000,00	7 500,00	42 500,00	3 000 000,00	450 000,00	2 550 000,00				3 100 000,00
Budowa drogi gminnej Bogumiłów - Osiny	50 000,00	7 500,00	42 500,00	50 000,00	7 500,00	42 500,00	2 000 000,00	300 000,00	1 700 000,00				2 100 000,00
Rozbudowa drogi gminnej w Antoniówce	800 000,00	120 000,00	680 000,00										800 000,00
Budowa drogi gminnej w Łękińsku obok boiska	400 000,00	60 000,00	340 000,00	400 000,00	60 000,00	340 000,00							800 000,00
Przebudowa drogi gminnej w Kleszczowie - u. Łączna	30 000,00	4 500,00	25 500,00	2 500 000,00	375 000,00	2 125 000,00	500 000,00	75 000,00	425 000,00				3 030 000,00
Droga do posesji pani Zagórskiej w Kleszczowie	200 000,00	200 000,00	0										200 000,00
Rozbudowa sieci dróg gminnych w Czyżowie	170 000,00	25 500,00	144 500,00	2 000 000,00	300 000,00	1 700 000,00	2 000 000,00	300 000,00	1 700 000,00				4 170 000,00

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KLESZCZÓW

Przebudowa boiska przy DK w Żłobnicy	220 000,00	33 000,00	187 000,00										220 000,00
Rozbudowa budynku świetlicy w Czyżowie	50 000,00	50 000,00	0										50 000,00
Budowa kompleksu dydaktyczno (oświatowo) sportowego w Kleszczowie <i>W tym zadanie:</i> Budowa Gimnazjum	105 000 000,00	99 113 321,40	5 886 678,60	112 500 000,00	109 045 659,53	3 454 340,47	500 000,00	500 000,00	0,00				218 000 000,00
	6 925 504,24	1 038 825,64	5 886 678,60	4 369 601,57	915 261,10	3 454 340,47							11 295 105,81
Zakup nowego systemu alarmowego	4 972,00	4 972,00	0										4 972,00
Zakup stołu do tenisa stołowego - plenerowego	5 000,00	5 000,00	0										5 000,00
Zakup zestawów komputerowych	8 750,00	8 750,00	0										8 750,00
Zagospodarowanie terenów rekreacyjno - sportowych w Kleszczowie	250 000,00	250 000,00	0	5 000 000,00	5 000 000,00	0	20 000 000,00	20 000 000,00	0				25 250 000,00
Budowa boiska sportowego w Łękińsku	1 360 000,00	204 000,00	1 156 000,00	500 000,00	75 000,00	425 000,00							1 860 000,00
Budowa boiska w Żłobnicy	2 000 000,00	300 000,00	1 700 000,00										2 000 000,00
Budowa boiska w Łuszcznowicach /plac po szkole	500 000,00	75 000,00	425 000,00										500 000,00

* - inwestycja została zrealizowana w latach 2007-2008 ze środków własnych, w roku 2009 poniesione są tylko koszty promocji.

IX. System wdrażania

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele oraz programy działań na kilka lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Proces jego wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania informacyjnego i stałej komunikacji z otoczeniem. Wdrożeniu Planu towarzyszyć będzie jego ewaluacja, która będzie się opierać na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

Plan Rozwoju Lokalnego gminy jest warunkiem koniecznym rozwoju danej jednostki terytorialnej. Sam dokument nie jest jednak receptą na sukces. Aby mógł przynieść zaplanowane efekty, konieczne jest sukcesywne jego wdrażanie, czuwanie nad jego realizacją i kontrolowanie przebiegu.

Właściwy proces wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego wymaga połączenia wysiłków wielu instytucji, organizacji i osób. Przedkładany Plan Rozwoju Lokalnego jest "własnością" społeczności lokalnej i przede wszystkim dla niej był budowany. Udział lokalnych liderów i lokalnej społeczności będzie czynnikiem wspierającym procesy implementacyjne. Niezwykle istotne jest partnerstwo ponadgminne. Wdrażanie wytyczonych planów zakłada potrzebę animacji niemalże od podstaw, która wiąże się z głębszymi kwestiami, takimi jak: zmiana mentalności, stosunki społeczne, kultura lokalna, których ewolucja jest procesem rozłożonym na wiele lat.

Realizacja Planu Rozwoju Gminy Kleszczów uzależniona jest od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych jak i z funduszy strukturalnych. Biorąc pod uwagę prognozę dopuszczalnej wysokości zobowiązań w poszczególnych latach i wysokość środków, jakie mogą być wydatkowane bezpośrednio z budżetu, możliwości finansowe gminy wskazują, że na realizację przyjętych celów zabezpieczą **15% wkładu** w stosunku do uzyskanych środków wspólnotowych.

Za wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego odpowiedzialny będzie Urząd Gminy Kleszczów.

Urząd Gminy Kleszczów, jako Instytucja Wdrażająca Plan, odpowiedzialny będzie za:

- opracowanie i złożenie wniosków o finansowanie zewnętrzne,
- bezpośrednią realizację działań przewidzianych w Planie w zakresie przygotowania przetargów, gromadzenia dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wywiązania się ze zobowiązania,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

W przypadku Planu Rozwoju Lokalnego kluczową postacią w procesie jego realizacji i monitoringu jest Wójt. Kierując bieżącą działalnością, ma największy wpływ, zarówno na sam proces opracowywania Planu, jego wdrażania, jak również oceny realizacji. Najważniejszym zadaniem Wójta w zakresie wdrażania będzie bezpośredni nadzór nad wdrażaniem strategii.

X. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

1. Monitorowanie wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zawansowania projektu oraz jego zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości. Istotnym elementem monitorowania jest wypracowanie technik zbierania informacji oraz opracowanie odpowiednich wskaźników, które będą odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

Monitorowania wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego oraz jego poszczególnych elementów dokonywać będzie **Urząd Gminy Kleszczów** (Wójt, Skarbnik, Przedstawiciele Rady Gminy Kleszczów). System monitorowania odbywać się będzie w oparciu o roczne sprawozdania z realizacji zadań inwestycyjnych, stanowiące integralną część sprawozdania z wykonania budżetu tworzonego po zakończeniu roku kalendarzowego.

W procesie monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego przewidziano następujące fazy:

➤ **Ocenę wstępną**

Rozpoczęcie każdego programu i wchodzących w jego skład projektów poprzedzone zostanie ustaleniem wszelkich parametrów ilościowych i jakościowych (wskaźniki określające wyniki realizowanych zadań). Zostaną również wyraźnie określone etapy cząstkowe realizacji poszczególnych zadań (termin rozpoczęcia i zakończenia). Przyjęte raz parametry powinny być stosowane przez cały okres realizacji programów i projektów.

➤ **Monitoring sterujący**

Dotyczy całego okresu wdrażania projektu. Zadaniem prowadzonego monitorowania będzie wykrycie wszelkich odchyłeń, jakie mają miejsce w trakcie realizacji projektu.

➤ **Kontrolę końcową - ewaluację efektów**

Ewaluacja zaczyna się w już procesie planowania/programowania. Można powiedzieć, że planowanie ukierunkowuje ewaluację i ewaluacja ukierunkowuje planowanie przyszłych działań. Jest to bardzo ważna funkcja ewaluacji, gdyż pozwala na zbadanie wewnętrznej logiki programu/projektu. Logika programu/projektu opisuje relacje pomiędzy wszystkimi jego elementami: potrzebami, strategią,

celami, nakładami, działaniami, produktami, rezultatami i wpływem. Ewaluacja, badając wewnętrzną spójność programu/projektu, weryfikuje w jaki sposób nakłady programu przekształcane są w produkty, jak produkty prowadzą do uzyskania rezultatów i oddziaływania, a więc i zaspokojenia potrzeb grup docelowych.

Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z programów finansowanych przez Unię Europejską. Głównym zadaniem jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze, związane bezpośrednio z programem, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

Główne zastosowania ewaluacji:

- identyfikacja słabych i mocnych stron,
- oszacowanie możliwości i ograniczeń,
- usprawnienie zarządzania,
- wskazanie kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego,
- poprawianie błędów,
- dla celów odpowiedzialności,
- wsparcie alokacji zasobów finansowych,
- ulepszenie procesu decyzyjnego.

W szczególności zadaniem ewaluacji jest dostarczenie odpowiednim odbiorcom dokładnych ocen stanu wdrożenia programów w zakresie:

- działania programów,
- wydajności i trwałości w stosunku do założonych celów,
- wpływu na problemy, do których odnoszą się programy,
- wyciągniętych wniosków w celu poprawy wdrożenia programów i projektowania nowych programów,
- identyfikacji dobrych praktyk o potencjalnym szerszym zastosowaniu.

Jednym z celów ewaluacji jest również zapewnienie przejrzystości wykorzystania środków publicznych poprzez przekazywanie i upowszechnianie informacji o powodzeniu lub niepowodzeniu przedsięwzięć finansowanych z programów pomocowych. Ewaluacja ma również wymiar edukacyjny. Uczy bowiem rejestrować i stymulować zmianę, analizować i rozumieć złożoność zjawisk.

Ocena końcowa powinna określić na ile zakładane w Planie Rozwoju Lokalnego cele zostały osiągnięte oraz ustalić przyczyny wszelkich odchyień w realizacji. Ewaluacja posłuży za podstawę sprawdzenia, czy planowane efekty są zgodne z przyjętymi celami i ich miarami. W trakcie ewaluacji zostanie również dokonana analiza podejmowanych działań korygujących. Wnioski z ewaluacji

zostaną wykorzystane w trakcie realizacji kolejnych, podobnych projektów w przyszłości. Są one również kluczowe dla prawidłowego planowania kolejnych edycji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy.

2. Narzędzia służące zbieraniu informacji zaproponowane w czasie opracowania Planu Rozwoju Lokalnego

Zapewnienie informacji zwrotnej jest jednym z kluczowych elementów gwarantujących efektywne wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego.

Miary wykonania projektów

Nie we wszystkich projektach obecnego PRL dało się ustalić miary wyjściowe. W celu rzetelnego monitorowania wdrażania ważne jest ustalenie mierzalnych celów i zadań, najlepiej opisanych przez dane ilościowe o charakterze statystycznym, które po przetworzeniu powinny zostać ujęte w serie wskaźników.

Dla każdego z projektów zaproponowano odpowiednie miary wykonania. Pozwolą one w przyszłości ocenić stopień zaawansowania projektu i sukces w jego realizacji. Pomiar osiąganych wyników pozwala odróżnić powodzenie od porażki. Wyniki zapisane w postaci wskaźników czy bezwzględnych informacji statystycznych mają także ważne znaczenie w procesie uzyskiwania poparcia społecznego dla prowadzonych zmian czy świadczenia usług. Dają one czytelny i jednoznaczny obraz sytuacji. Należy jednak pamiętać, że muszą być one interpretowane łącznie. Pojedynczy wskaźnik czy liczba może dawać mylne, zbyt optymistyczne lub zbyt pesymistyczne wrażenie o stopniu zaawansowania wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego. Analiza wartości poszczególnych wskaźników pozwala ocenić na ile podejmowane działania zgodne są z zakładanymi celami. Zaproponowane miary umożliwiają bezstronną ocenę osiąganych efektów.

Porównywanie wskaźników

Jednym z podstawowych narzędzi służących do oceny efektów realizowanego Planu Rozwoju Lokalnego jest również porównanie osiąganych wyników pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego. Odniesienie efektów własnej pracy do osiągnięć innych przy pomocy porównywalnych wskaźników, pozwala na obiektywną ocenę postępu i skali zachodzących zmian. Może jednocześnie prowadzić do zidentyfikowania najlepszych wzorów działania (tzw. dobrych praktyk), których wspólnym mianownikiem jest wydajność.

3. Ocena i komunikacja społeczna

Władze samorządowe Gminy Kleszczów, w trakcie wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego, muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić baczną uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Możemy wyróżnić dwa główne typy otoczenia społecznego, z którym władze gminy muszą się komunikować. Po pierwsze jest to **otoczenie wewnętrzne**, obejmujące pracowników urzędu, którzy uczestniczą bezpośrednio w administrowaniu gminą, ich wiedzę, motywację, umiejętności praktyczne, kompetencje interpersonalne lecz także technologię i zasoby organizacji. Jest również **otoczenie zewnętrzne**. Otoczenie zewnętrzne bliższe obejmuje przede wszystkim ogół mieszkańców gminy, w którym jednak można wyróżnić szereg grup, organizacji, stowarzyszeń i instytucji czy przedsiębiorstw. Otoczenie zewnętrzne dalsze jest to faktyczne otoczenie gminy jako wspólnoty terytorialnej – sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopaństwowe.

Obszary działań w zakresie komunikacji dwustronnej i współpracy władz Gminy Kleszczów ze społecznością lokalną to:

- o podjęcie współpracy z mediami lokalnymi - podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych,
- o podawanie informacji o wdrażanych projektach lokalnych na stronie www.

Instytucja Zarządzająca (Urząd Gminy Kleszczów) zapewnia środki informacyjne i promocyjne w zakresie udzielonej pomocy z funduszy strukturalnych. Wykorzystywane środki informacyjne oraz promocyjne będą miały na celu przede wszystkim informowanie potencjalnych i faktycznych odbiorców pomocy o możliwościach wsparcia ze strony UE oraz informowanie opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy unijnej dla poszczególnych projektów i rezultatach tych działań.

Promocja

Gmina Kleszczów będzie upowszechniać informacje o projektach i jego efektach przede wszystkim na obszarze jego realizacji oraz na ogólnodostępnej stronie internetowej. Informacje o projektach i Planie Rozwoju Lokalnego będą również upowszechniane na terenie Polski. Celem takiego działania jest szeroka promocja projektów oraz zachęcanie do współpracy na terenie Polski i Europy.

Zapewnienie informacji zwrotnej jest jednym z kluczowych elementów zapewniających efektywne wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego oraz ocena działań promocyjnych. Również systematyczne zbieranie danych i gromadzenie ich w istniejących bazach danych jest elementem ułatwiającym późniejsze prace działania promocyjne. Celem ewaluacji działań promocyjnych jest odpowiedź na pytania: Czy wszyscy mieszkańcy regionu mają wystarczającą wiedzę o działaniach realizowanych przez Urząd Gminy? W przypadku problemów z promocją działania powinny być korygowane w miarę zapisów projektu. Innym celem jest zapewnienie efektywnej promocji przy jednoczesnym obniżeniu jej kosztów.

W prasie lokalnej i regionalnej oraz w Internecie podawane będą systematycznie informacje na temat zaangażowania finansowego UE w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Planu.

Działania promocyjne będą zgodne z wymogami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 roku.